

O B Č I N E L I S T Š O Š T A N J

TRG IMA PRAVICO DO SEJMA

Sveti Mihael če veliko šišek da, zgodnja bo zima in veliko snega.

Šoštanjski Mihaelov sejem za pokušino je dobro uspel. Obiskali so ga številni domačini in ustvarili toplo prijateljsko vzdušje. Obiskovalci so bili začudeni, kako številni so domači gošči, saj je šla frajtonarica iz rok v roke in vesele viže so se razlegale po trgu. Sejem ni bil kramarski, temveč prikaz nekaterih domačih opravil in izdelkov, ki jih ljudje izdelujejo za lastno rabo ali tudi za prodajo. Na trgu pred Treplovo hišo, pod kipom svetega Mihaela, delom Ljubomira Melanška, je bilo živahno, kot že dolgo ne. Gospod Rajko Zaleznik je pripeljal mlade kovače iz šolskega centra, iz Zavodenj je gospa Ana Meža prinesla pisano bero posušenih zdravilnih zelišč, Radmanov Vanč je mojstrsko rezbaril, Nada Krivec pa je okoli njegovih križev pletla vence iz papirnatih rož. Lepo so svojo stojnico uredili člani Čebelarke družine, ki so predstavili proces nastajanja medu in izdelke iz te dobrine. Marinka Zlebnik je pripravljala dobro domačo skuto, po kateri je med sladokusci že znana. Gospod Ošlovnik je popravljaj čevlje, gospod Verdnik je iz šib opletal steklenice. Okrasne vrtno hišice in gobice, ki sta jih izdelovala in barvala Stropnikov Ruda in njegova žena iz Skornega, so v mimoidočih vzbujalo pravljicne občutke. Zabreznikova Ivanka iz Topolšice je pridno poganjala kolovrat, ob njej pa so se pasle ovčke in koze. Iz volne je tople nogavice pletla Radmanova Mica. Ribničan, ki že trideset let prihaja v Šoštanj, se je v tej družbi zelo dobro počutil. Od obiskovalca do obiskovalca pa je ure, koralde in raznovrstno šaro ponujal spretni kramar. Nad trgovanjem je bedel trški sodnik, ki je imel tudi čast pozdraviti samega Vošnjaka.

Organizatorica sejma, predsednica Turistične zveze občine Šoštanj, gospa Majda Menih, je z odzivi na letošnji sejem zadovoljna: "Sejem ostaja izživ turističnim delavcem tudi za prihodnje leto. Mislim, da bi to lahko postala ena od razpoznavnih prireditev, če se bomo nanjo tudi v prihodnje dobro in pravočasno pripravili. Zahvaljujemo se turističnim društvom in vsem, ki so na sejmu predstavili svoja znanja in spretnosti."

U. M.

Foto: P. Marinič

PRIPRAVE NA DEVETLETKO

Uvedba devetletnega šolanja v naši državi že nekaj časa močno buri duhove. To je razumljivo in prav, saj v naše osnovno izobraževanje prinaša toliko korenitih sprememb, da je nujno temeljito pretehtati vsako od njih.

NOVE VSEBINE, NOVI PROGRAMI

Nova šolska zakonodaja med drugim:

- prinaša všolanje šestletnih otrok in uvedbo obveznega devetletnega osnovnega šolanja,
- učenje tujega jezika uvaja v predmetnik 4. razreda (sedanji tretji razred),
- notranjo diferenciacijo v 2. triletju in v 7. razredu,
- fleksibilno diferenciacijo pri vseh urah matematike, tujega jezika in slovenskega jezika v 8. in 9. razredu,
- izbirne predmete - 3 do 4 ure tedensko na učenca v 3. triletju,
- povečanje števila ur slovenskega in tujega jezika,
- zmanjšanje števila ur pri gospodinjstvu in tehnični vzgoji.

Zgoraj niso zajete vse novosti nove šolske zakonodaje, predstavljene so le tiste, ki bodo zahtevale kadrovske in prostorske dopolnitve oziroma razširitve.

Kar zadeva kadrovske in strokovno pripravo, na naših šolah že nekaj časa potekajo intenzivna izpopolnjevanja pedagoških delavcev, in verjamemo, da ob prehodu večjih težav ni pričakovati.

Drugače je, ko pogledamo prostorske pogoje za uvedbo devetletke. O tem preberite v aktualni rubriki na 2. strani.

PRODAJNA MESTA LISTA:

- Blagovnica DOLINA, Šoštanj
- Delikatesa DOLINA, Kajuhova, Šoštanj
- Market TOPLICA, Topolšica
- Trgovina MARINA, Skorno

Prenovljeni prostori KS Šoštanj

8. oktobra, na krajevni praznik Šoštanja, je ob zvokih pihalnega orkestra Zarja župan dr. Bogdan Menih z rezanjem traku otvoril prenovljene prostore KS Šoštanj na Trgu svobode 5 v Šoštanju. Krajevna služba Šoštanj je ob tem slavnostnem dogodku v veliki sejni pisarni v prvem nadstropju pripravila za vse, ki so se udeležili otvoritve, majhen prigrizek. Po besedah predsednika krajevne službe g. Matjaža Cesarja so bili prostori nujno potrebni obnove.

Foto: U. M.

Za posluš in pomoč pri razreševanju problemov se zahvaljuje vodji finančne službe Občine Šoštanj gospe Slavici Škrubej.

V spodnjem nadstropju je pisarna namenjena delu krajevne službe Šoštanj. Uradne ure so ob ponedeljkih od 17. do 19. ure. Pisarna je na voljo tudi Zvezi potrošnikov Slovenije ob ponedeljkih od 15. do 17. ure in Avtomoto zvezi Slovenije ob torkih od 14. do 16. ure. Uradne ure bo imelo tudi Stanovanjsko podjetje Velenje, ki se za termin še dogovarja.

Večja pisarna v prvem nadstropju pa je namenjena prostovoljnemu društvu. Uporabljajo jo že zveza borcev Šoštanj, planinsko društvo, mladi planinci, taborniki rodu Topli vrec. Za obe pisarni so termini še prosti.

kd

NAPOVEDNIK

■ stran 2

Priloge na devetletko

Prostorske težave rešene le z novo šolo

■ stran 3

Sakralna dediščina Šaleške doline

Pogovor z avtorjem knjige, Rokom Polesom

■ stran 5

Začetek ligaških tekmovanj

Pisana ponudba športnih prireditev

■ stran 6

Bo Šoštanj varnejši

Pred odprtjem policijske pisarne v Šoštanju

Izšla knjiga MESTO ŠOŠTANJ

U nizu prireditev ob praznovanju občinskega praznika občine Šoštanj velja izpostaviti izid in predstavitev knjige *Mesto Šoštanj - zgodovinski opis*, izpod peresa Franca Hribernika, ki jo je uredil in opremil profesor Tone Ravnikar. Izid vsake knjige, je praznik, posebej še v času, ki izhajanju knjig ni najbolj naklonjen. Tako predstavlja knjiga *Mesto Šoštanj* pomembno pridobitev in obogatitev za življenje mesta, ki se spopada s krizo identitete. Da je temu tako, je dokazalo nemalo številno obiskovalcev, ki so se zbrali na predstavitvi omenjene knjige v priložnostni gostilni Pri Batistu. Skozi kratek zgodovinski sprehod je s poljudno razlago, prisotnim knjigo predstavil Tone Ravnikar. Slednji je knjigo uredil, spisal spremno besedo in opombe. V svojem jedrnatem nagovoru zbranim je predstavil delo Franca Hribernika, mnogim Šoštanjčanom malo znanega rojaka, katerega sveže izdana knjiga je neprecenljivega pomena, ne samo za Šoštanj, temveč tudi za celotno Šaleško dolino. Profesor Ravnikar je pokomentiral tudi spremno besedo, ki bralcu omogoča lažje razumevanje teksta in nastajanje knjige v takšni obliki, kot jo je moč prebirati danes. Kot zgodovinarja ga seveda zelo veseli, da so se v Občini Šoštanj odločili knjigo ponatisniti in jo predstaviti bralcem. Veselje je ob tem pomembnem dogodku izrazil tudi župan Občine Šoštanj, dr. Bogdan Menih, ki se je zahvalil vsem, ki so pri nastanku knjige kakorkoli sodelovali, posebej pa še avtorju, lektorju, oblikovalcu in fotografu. Tako je besedilo posodobljeno, ne da bi pri tem trpel originalni Hribernikov tekst, knjiga sama pa lična, da jo je veselje prijeti v roke.

Marsikomu, morda, je zgodovina suhoparna, in zgodovinske knjige še posebej. A za Hribernikovo *Mesto Šoštanj* velja reči, da jo je vredno vsaj malo prelistati in se tako pokloniti bogatemu in pestremu življenju prednikov iz fare sv. Mihaela. Vsakemu lokalnemu patriotu, ki mu za branje ni mar, pa, da naj vsaj krasi njegovo knjižno zbirko! Na vznesen duh, ki je vel po prijetni Basistovi gostilniški izbi po koncu predstavitve, je dobro legla domača potica in glažek rujnega.

BoGo

Foto: P. Marinič

PRIPRAVE NA DEVETLETKO V NAŠI OBČINI

PROSTORSKE TEŽAVE

Drugeče je, ko začnemo razmišljati o prostorskih pogojih za uvedbo zahtev devetletke. Kdor se je v zadnjem času sprehodil po objekti naših dveh šol, je postalo jasno, da v njih ni niti za ped neizkoriščenega prostora. Mnoge učilnice so samo pogojno učilnice. Zaradi dotrajnosti stavb se je v preteklih letih le krpalo, popravljalo dotrajane elemente, za investicije ni ostalo skoraj nič. Pri tem ne smemo misliti na športno dvorano, ki je poglavje zase.

Za zadovoljitev prostorskih potreb devetletke, bi šoli, poleg sedanjih učilnic in spremljajočih objektov, potrebovali še:

- tri matične učilnice,
- enajst specializiranih učilnic,
- več manjših prostorov za delo manjših skupin,
- kabinete za pripravo učiteljev na predmetni in razredni stopnji, ki jih sedaj na šolah skoraj ni,
- knjižnico s čitalnico,
- prostore za podaljšano bivanje in varstvo vozačev,
- garderobe za učence in vrsto mornjnih sanacij v sedanjih prostorih.

Čeprav vsem znano, kaže kljub temu ponoviti in poudariti, zaradi ugrezanja in nemirnosti tal, vitalno načeto varnost poslopj osnovne šole Bibe Roecka. Mnogi bi želeli špekulirati s tem, saj sploh ni tako hudo, saj se nikjer tako zelo ne vidi, pretiravajo, ali se sploh zavedajo, koliko bo to stalo, saj imamo v občini tudi druge, aktualnejše potrebe in tako v nedogled.

Res je, kanalizacija v Šoštanju je kritična, cest je še vedno premalo asfaltiranih, vodovodi še tudi niso vsi neoporečni in še bi se našlo. Koliko pa je vredno zdravje in življenje enega otroka. Tega ni mogoče meriti s potrebnimi milijoni za kanalizacijo?! Ko je pred časom popustil tram v eni izmed učilnic te šole, na srečo ni bilo otrok v njej. To bi morali sprejeti kot resno opozorilo. Skratka, to šolo bo potrebno zapustiti in otrokom priskrbeti nove prostore.

Tu pa nastane nova šoštanjska dilema.

Svet Občine je v nadaljevanju 33. seje, ob predstavitvi *Analize stanja prostorskih pogojev osnovnih šol v občini*, izmed ponujenih možnosti, enoglasno sprejel sklep o pričetku aktivnosti za izgradnjo nove osnovne šole, ki bo vključevala vse otroke v občini, razen tistih, ki bodo prvo trijado obiskovali na eni izmed podružničnih šol. Svetniki so se tako odločili na osnovi dveh, za otroke, pomembnih dejstev:

1. Demografski kazalci gibanja prebivalstva v naši občini - tako kot v vsej Sloveniji, ali, če hočemo, tudi v Evropi - kažejo občutno upadanje števila rojstev. Za ilustracijo naj povemo, da imamo letos 104 sedemletnike, medtem ko se je v lani v občini rodilo le 66 otrok. Morda bo kdo dejal, da bo z novimi stanovanji več otrok. Demografska gibanja so mnogo bolj zapletena in lahko ukrepji, kot je zidava novih stanovanj, pripomorejo, da se mladi odločajo za rojstva otrok, vendar je to premalo in je na daljše obdobje potrebno postoriti mnogo več - pa ne le v občini. Skratka, leta 2002, ko naj bi bil obvezen prehod na devetletno šolanje v vsej državi, bomo imeli pri nas, v devetih razredih skupaj s podružnicami le 845 otrok, na centralni šoli torej približno 800.

2. Šola, ki sprejme 800 otrok, ni prav posebno velika šola, zato ni nevarnosti, da bi se otroci v njej zaradi velikosti slabo počutili. Lahko pa ima obilo prednosti. V njej je mogoče vsem otrokom naše občine ponuditi enake možnosti. Kar bi morali drobiti na dva mošnjčka, je racionalneje združiti in šolo bolj sodobno in bogato opremiti. Če se komu dozdeva, da bo občina, če bo imela le eno šolo, osiromašena, gre samo za eno najbolj zaviralnih značilnosti Šoštanja, to je nasilno oziranje nazaj. Šoštanj mora najti svoje mesto v sedanjem času, s sedanjimi potenciali, ter tem ustvariti primerne pogoje za razvoj. Z nadomestno šolo Bibe Roecka bi dobili eno manjšo, sicer novo, šolo in si s tem za lep čas zapravili možnost za temeljito ureditev problemov šolskih prostorov. Pomislimo, kdaj, predvsem pa koliko je Šoštanj nazadnje posodabljal šole, saj je najtrdnjši del šole Bibe Roecka star 110 let, šole Karla Destovnika Kajuha pa 90 let. Biti moramo enotni in vsi želeli, da dobimo sodoben osnovnošolski center, ki bo našim otrokom lahko ponudil kar največ. In nenazadnje, odraz vsakega okolja je šola, ki mu ali pa ne, pomeni gibalno napredka in življenja v njem.

Če bomo gradili le nadomestno šolo, bomo ustvarili nov problem. Na to šolo bi naprednejši starši, ne glede na šolski okoliš, želeli vpisati svoje otroke, saj bi se zavedali, kaj pomeni sodobna šola. Na šoli Karla Destovnika Kajuha se bodo pa še naprej ubadali z zamejavo oken, streh in ne toliko s pravo posodobitvijo, saj je ta v starih prostorih že samo zaradi njih omejena.

Šoštanjski otroci, zlasti njihovi rezultati, ki jih dosegajo na tekmovanjih, si zaslužijo, da imajo boljše in raznoterejše možnosti dela, enako kot v sodobnih šolah po Sloveniji.

V zvezi s sklepom občinskega sveta so bile opravljene naslednje aktivnosti: Razgovor in ogled objektov z državnim sekretarjem za investicije v šolstvu, g. Vrčkom. Po njegovih nasvetih in navodilih je bila naročena študija za izdelavo prostorske preverbe matičnih šol s podružnicami, ki že poteka. Na teh osnovah bo izdelan investicijski plan, ki je osnova za prijavo na javni razpis Ministrstva za šolstvo in šport za sredstva investicij v osnovno šolstvo. Čaka nas iskanje najprimernejše lokacije šole ter pridobivanje potrebnih dovoljenj in soglasij, oblikovanje občinskega proračuna, dinamika zagotavljanja sredstev iz zagotavljenе porabe ter vključitev gospodarstva.

Za vse to bodo potrebni še veliki naporji, predvsem pa pripravljenost vseh sodelujočih. Lahko si samo želimo čim več pozitivne naravnosti, želje po ustvarjalnosti in skupnih interesih. Sodobna šola je za napredek neprecenljivega pomena.

M. Č.

DELO OBČINE

Prva biserna poroka

Vsoboto, 10. oktobra so domači in prijatelji potrdili 60 let skupne življenjske poti Fani in Franca Božič z biserno poroko. Ta redek in visok jubilej je dano doživeti le malo ljudem, zato obletnica vzbuja občudovanje. V cerkvi Sv. Mihaela v Skornem je civilni obred opravil šoštanjski župan Bogdan Menih, sveto mašo pa gospod Dermol.

Fani in Franc sta bila že v otroštvu sosed. Mlada sta dokazala, da sta bila zares namenjena eden drugemu, saj njuna ljubezen in zvestoba nista usahnili niti medtem, ko je bil Franc 18 mesecev pri vojaki in v tem času niti enkrat doma. A skupni začetek po poroki, 8. oktobra 1938 ni bil lahak. Vselila sta se v majhno hišico. Kasneje sta jo dvakrat dozidala, uredila gospodarsko poslopje in okolico, kar je zahtevalo skoraj ves očetov zaslužek. Na skromnih temeljih je tako zrastle prijetna domačija, ki je ostala dom, kjer se zbira več rodov. In zbirajo se pogosto, kar kaže na čustvene stike, ki so dedščina toplega doma. V zakonu so se jima rodili Franc, Trezika, Anica, Marinka, Milena, Slavica, Fanika in Ivek. Mama ve, da z osmimi otroki velikokrat ni bilo lahko, a še vedno se z veseljem ozre po svojih otrocih in pravi: "Nič me ne griva, vsaj pride enkrat eden, drugič drugi domov."

Skupni poti Fani in Franca ni kraja, nadaljevala se bo v hčerah in sinovih ter trinajstih vnukih in štirinajstih pravnukih. Vsi pomenijo obnovitev in nadaljevanje vrednot, ki so vama dragocene.

Tako je človek del sedanosti in prihodnosti pa tudi preteklosti. Še veliko zdravja in lepih trenutkov želimo prvima bisenoporocencema pri nas!

U. M.

VOLITVE

Na osnovi Zakona o lokalnih volitvah bodo 22. novembra 1998 potekale volitve za župana in občinski svet. V svet občine Šoštanj se voli 20 svetnikov. Poleg volitev za župana in svetnike občinskega sveta, bomo letos volili tudi v svete krajevnih skupnosti, in sicer v Šoštanju, Topolšici, Skornem - Florjanu, Ravnah, Lokovici in Gaberkah po 7 članov, v Zavodnjah, Šentvidu in Belih Vodah pa po 5 članov. V svet KS lahko kandidata predlagajo stranke ali pa mora kandidat zbrati 10 podpisov volilcev.

Rok za oddajo kandidature za volitve župana, občinskega sveta ter za svete KS je 28. oktober. Po žrebanju, pa bomo 4. novembra že vedeli, kakšen bo vrstni kandidatov na glasovnicah.

Voliti bomo šli na tista volišča, ki bodo označena na vabilih. Volilni imeniki so od ponedeljka, 12. oktobra, že na vpogled na Občini Šoštanj.

Praznovanje ob dvajsetletnici izvolitve papeža Janeza Pavla II.

Na povabilo predstavnika svetega sedeža v Sloveniji, apostolskega nuncija Msgr. Edmonda Farhata, se je župan Občine Šoštanj dr. Bogdan Menih s soprogo udeležil predavanja in sprejema ob 20. obletnici izvolitve papeža Janeza Pavla II. Predavanje Njegove Eminence kardinala Dionigia Tettamanzia, nadškofa iz Genove, je bilo v četrtek, 15. oktobra, v cerkvi Sv. Jožefa v Ljubljani. Predavanje, ki je potekalo v dneh, ko je ves krščanski svet praznoval drugo desetletje papeževga pontifikata, je nosilo naslov *Janez Pavel II. in Evropa, ki diha z obema pljučnima kriloma*. Kardinal Tettamanzia si je za izhodišče izbral misel Janeza Pavla II., ki jo je januarja leta 1988 podal ob tisočletnici krščanstva v Rusiji, namreč, da se dve obliki velikega izročila Cerkve, zahodna in vzhodna, dve obliki kulture medsebojno dopolnjujeta kakor "dve krili pljuč" enega samega organizma.

U. M.

NAŠI OBČANJ

SMRTI

V času od 15. 9. do 19. 10. 1998 so umrli

Janez FRIŠKOVEC, Topolšica 144
 Frančiška SATLER, Goriška 2, Šoštanj
 Marija LOŽNIK, Gaberke 145
 Matič DOBNIK, Topolšica 118 b
 Jožef MIKEK, Aškerčeva 3 a
 Matilda ŠAHMAN, Ravne 33
 Jožefa ATELSEK, Partizanska pot 8, Šoštanj

POROKE

V času od 15. 9. do 19. 10. 1998 so se poročili

Marija VERKO, Prešernov trg 12, Šoštanj in
 Janez KOREZ, Prešernov trg 12, Šoštanj

Lidija URBANC, Skorno 40 in
 Simon RIHTAR, Ravne 38

Tanja TURIČNIK, Ravne 58 in
 Franjo LAZNIK, Ravne 58

Barbara GODVAJS, Mojstrska 2, Murska Sobota in
 Gregor JUSTIN, Skorno 13 a.

BISERNA POROKA

60 let skupnega življenja sta praznovala zakonca

Frančiška in Frančišek BOŽIČ iz Lokovice 122.

KRSTI

V mesecu septembru so bili krščeni

JAKA, NEJC, NINA, URŠKA in TJAJŠA.

KAJ KDAJ JE

PD Šoštanj prireja

Nedelja, 25. oktober - Sleme - vodita Kortnik, Pečnik

Sobota, 31. oktober - študentski izlet na Dleskovško planoto

Sobota, 7. november - Planinsko orientacijsko tekmovanje v Rečici ob Savinji - info. 331-146

Sobota, 14. november - Izlet v neznano - vodi Tamše

DELO OBČINE

POGOVOR

SAKRALNA DEDIŠČINA BREZ PRAVLJIČNIH MOTIVOV

Pogovor z Rokom Polesom

Velenjska založba Pozoj bo v prihodnjih dneh izdala obsežno umetnostno monografijo *Sakralna dediščina Šaleške doline*, ki jo je s pomočjo Nike Lalek in Marjane Gmajner Korošec napisal študent arhitekture Rok Poles. Pred izidom knjige, katere predstavitev bo 28. oktobra v Glasbeni šoli Frana Koruna-Koželjskega v Velcnju, v začetku novembra pa še v Šoštanju, smo se z njim pogovarjali o novi knjigi, o tem, zakaj in kako je nastala.

Kako je prišlo do izida knjige *Sakralna dediščina Šaleške doline* in od kod zamisel za njen nastanek?

Ko smo bili pred šestimi leti v Firencah, smo na vrhu Florentinske katedrale ugotovili, da o tisti cerkvi, ki je na stotine kilometrov stran, vemo veliko več kot o vsaki cerkvi iz naše neposredne okolice. Istega leta sta prišli k meni Natalija Cesar in Nina Šalej s predlogom za raziskovalno nalogo. Ker se dela nismo mogli lotiti sami, sam sem bil takrat v prvem letniku arhitekture, smo za pomoč zaprosili profesor Koroščevo, umetnostno zgodovinarico. Nasli smo topografsko gradivo, ki ga je v šestdesetih sestavil umetnostni zgodovinar profesor Curk in je pokrivalo naš konec. Potem smo šli od cerkve do cerkve in preverjali, kaj se je v tem času spremenilo, delali grafično dokumentacijo - fotografirali, vsako cerkev smo tudi merili - izdelali tlorise, proporcijske analize - zanimalo nas je, kako je stavbar razmišljal, ko je snoval cerkev. Navezali smo stike s celjskim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, kjer so nam dali na razpolago svojo dokumentacijo.

Tretje leto sem po dogovoru s profesorjem Fisterjem s Fakultete za arhitekturo povzetek naših dognanj zbral za seminarsko nalogo, tako da je prvi del knjige, ki obsega pregleden kronološki uvod v celo razpravo, moja razširjena seminarska naloga. Sledi šestindvajset opisov posameznih cerkva. Zadnji del knjige pa obsega različne preglednice, sezname duhovnikov, umetnikov, katerih dela srečujemo na tem področju, povzetke v angleškem jeziku in razna pregledna kazala.

Komu je knjiga namenjena?

Širokemu krogu občinstva. Po eni strani domačinom, ki naj bi jim knjiga približala cerkveno umetnost kot del splošne kulturne dediščine tega prostora, ker ga tako rekoč ne poznamo, kot tudi široki slovenski javnos-

ti, predvsem strokovni in tudi drugi. Kajti v očeh strokovne, umetnostno-zgodovinske in arhitekturne, javnosti je Šaleška dolina prisotna zgolj kot mlado rudarsko mesto Velenje, morda z elektrarno in s Kavčnikovo domačijo ter mogoče še kot ogromno ugrezninsko, ekološko sporno področje. Manj je znano, da je to tudi področje s tisočletno evropsko kulturno tradicijo, ki sicer ni bilo nikoli generator kulturnih dogajanj, se je pa nanje vedno zelo živo odzivalo. Knjiga je napisana tako, da jo je mogoče brati zelo poglobljeno, saj je aparat opomb obširen, ali pa informativno, ker se vsako poglavje zaključuje s kratkim povzetkom. Če nočemo prebrati ničesar, tudi prav, saj je dovolj slikovnega gradiva, tako da jo lahko vzamemo v roke kot slikanico ali strip, brez posebnega miselnega napora.

Kakšna je povezava nove knjige z lani izdano slikanico za nečisto odrasle in odrasle otroke *O treh netopirjih*, ki sta jo ustvarila skupaj z ilustratorko Urško Stropnik?

Slikanica je bila neke vrste predjed pred to težko zajetno knjigo in je zgolj ilustrativen pogled v to, da se je tukaj nekaj dogajalo skoraj tisoč let. V zadnjem delu smo tukajšnje dogajanje in dediščino podrobneje obdelali in nima pravljinih momentov.

Kateri osebni motiv vas je vodil pri delu?

To je po eni strani rezultat mojih sposobnosti in znanja, ki sem jih v nekem trenutku kar največ zmožel - in če se ne česa lotim, potem to pripeljem do konca -, po drugi strani pa me je vedno zelo jezilo, da se Šaleška dolina tako na razstavah kot v publikacijah ne pojavlja - kot da tukaj ničesar ne obstaja, razen province, nastale po zaslugi delovnih akcij iz petdesetih, usmerjenih v kvantiteto in industrijsko proizvodnjo. Vse to je sicer res, vendar pa tukaj obstaja tudi neka dediščina srednjeevropskega prostora. Dokaz, da so tukaj že od 11., 12. stoletja naprej očitne vse umetnostno-zgodovinske faze srednjeevropske umetnosti, gotika, romanika, več faz baroka ipd. Ob tem se odpira vrsta nedorečenih strokovnih dilem.

Skozi umetnine torej govori miselni svet, ki ga, kot se je to pokazalo pri vašem delu, lahko odkrijemo samo z njegovim počasnim in natančnim opazovanjem. Rok Poles, hvala lepa za pogovor.

Romina Bešič

ŠTUDENTSKI TEKOČI RAČUN???

Študentski čas, najlepši čas - zakaj bi ga "zapravljali" pred bančnim okencem?

Prejemate štipendijo, pokojnino, vam pomagajo starši, opravljate priložnostna dela. Denarja je seveda vedno premalo in prav zato ga je potrebno "obrniti" tako, da ga ne zmanjka tik pred koncem meseca, pa tudi dosegljiv naj bi bil ob vsakem času.

V Banki Velenje d.d. Velenje, bančni skupini Nove Ljubljanske banke vam že nekaj časa ponujamo možnost otvoritve študentskega tekočega računa, ki vam bo omogočil sodobnejši način gotovinskega in brezgotovinskega poslovanja.

To pomeni, da boste ob prvem prilivu na študentski tekoči račun prejeli čekovne blankete in bančno kartico s tajno osebno številko, s katero lahko dvigate gotovino na bančnih avtomatih po vsej Sloveniji, 24 ur na dan, 7 dni v tednu.

Ob korektnem poslovanju vam po določenem času tudi na tem računu odobrimo prekoračitve dobroimetja in nenazadnje:

vodenje študentskega tekočega računa je brezplačno

Vas zanimajo še podrobnosti?

Z veseljem vam jih bomo razložili ob vašem obisku v katerikoli enoti naše banke!

banka velenje

Banka Velenje d.d., Velenje, bančna skupina Nove Ljubljanske banke

Ob praznovanju 650 letnice trških pravic Šoštanja

Občina Šoštanj izdaja knjigo Franca Hribernika

MESTO ŠOŠTANJ

Spremno besedo in opombe je napisal

prof. Tone Ravnikar.

Knjiga je obvezno berilo za vsakega prebivalca

zahodnega dela Šaleške doline, ki želi spoznati

sebe, svojo zgodovino, svoje prednike in

njihovo življenje.

268 strani trda vezava format A5

Delo Franca Hribernika "Mesto Šoštanj, zgodovinski oris" - ki je izšlo v dveh zvezkih v letih 1930 in 1932, tretji, zaključni del, pa je žal ostal v rokopisu -, je ostalo do danes edini poskus prikaza popolne slike preteklosti Šoštanja, oz. boljše, zahodnega dela Šaleške doline. Zato je seveda pomen tega dela za Šoštanj in okolico, pa tudi za celotno Šaleško dolino neprecenljiv.

Tone Ravnikar

Knjigo lahko kupite

v Papirnici Pero, Aškerčeva, Šoštanj

ali naročite z izpolnjeno naročilnico.

Cena 3.900 SIT (plačljivo v dveh mesečnih obrokih)

Nepreklicno naročam _____ izvod(ov)

knjige "MESTO ŠOŠTANJ"

Ime in priimek _____

Naslov _____

Podpis _____

Naročilo na: List občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj

ZDRUŽENA LISTA socialnih demokratov

Odprimomo ta prostor!

ČESTITAMO OB DNEVU REFORMACIJE!

OO ZLSD Šoštanj

Vedno veliko krvodajalcev

Območno združenje Rdečega križa Velenje in krajevna organizacija RK Ravne sta pretekli četrtek ponovno organizirala nadvse uspešno krvodajalsko akcijo. Kri je darovalo kar 196 krvodajalcev. Že po tradiciji so akcije, ki jih organizirajo v pomladanskem in jesenskem terminu v gostišču Kotnik "Pod klancem", zelo dobro obiskane. "Letos se je obeh akcij udeležilo 390 krvodajalcev. Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali to dragoceno tekočino, ki rešuje življenja. Posebna zahvala pa velja Gostišču Kotnik, ki nam vedno prijazno omogoči, da akcijo izpeljemo." je dejal gospod Jože Jančič, predsednik Krajevne organizacije Rdečega križa Ravne.

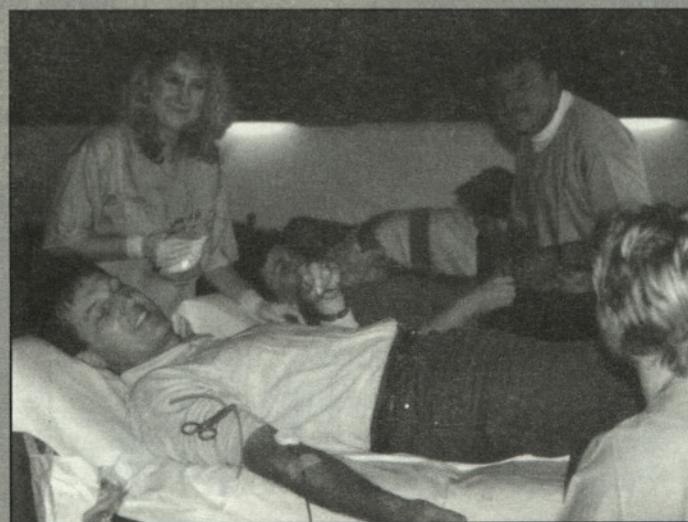

Foto: M. Marinsk

KOSTANJEV PIKNIK

Prvi lepi septembrski dnevi, ki so razvedrili naše razpoloženje v tem letos res neusmiljeno deževnem mesecu, so prejšnji teden združili otroke, starše in vzgojiteljice na kostanjevem pikniku. V treh popoldnevih, ko so se zvrstile različne starostne skupine, pa tudi otroci iz Gaberk in Topolšice so prišli na obisk, je bilo na igrišču pred vrteem Lučka res pestro. V pripravah na piknik so zbirali slastne pridelke, ki jih prinese jesen. Pekli so kostanj, točili sladek toukec, ponujali jabolka. Pojoči kuhar je pekel slastne palačinke in ko je zmanjkalo mleka, za nadomestilo vzel kar kokakolo. A vse to ni bilo zastoj! Plačilno sredstvo na kostanjevem pikniku so bili gumbi. Mladi kupei so jih izvlekli iz denarnic, ki so jih izdelali iz različnih materialov. Pod drobnimi prsti so nastajali tudi obeski, broške in drugi predmeti.

Pomočnica ravnateljice Vrta Šoštanj, gospa Petkovič, je povedala, da starši v velikem številu, tudi več kot 80 odstotkov, obiskujejo prireditve, kjer se zabavajo in igrajo skupaj z otroki. Manjša udeležba je na suhoparnih sestankih. "Kostanjev piknik je naše tradicionalno druženje, ki vsako leto lepo uspe. Za popestritev programa se moramo letos zahvaliti Termoelektrarni, ki je omogočila, da nas je razveseljeval pojoči kuhar."

Foto: U. M.

Pogled na vesele obraze otrok in staršev je pričal, da so skupaj preživeli prijetno popoldne. In ne moreš se znebiti občutka, da so starši na dvorišču pred vrteem uživali še bolj kot otroci. Morda zato, ker se danes le redko potopijo v brezskrbni svet, morda zato, ker je oživel spomin na otroštvo, ko so imeli ta isti vrtec tako radi, ko je bil tako njihov in se je tu vsak dan zgodilo sto zanimivih stvari...

U. M.

Foto: U. M.

Mojca in Jaka sta na asfalt narisala ježka. Za gumbe sta si kupila kostanj in toukec in se sploh imela fajn.

Kot vsako leto je Turistično društvo Lajše tudi letos organiziralo izlet za svoje člane in nekaj krajanov Lajš. Na Gorenjsko so se odpravili 19. septembra. Ogleдали so si bohinj-sko sirarno, Brezje, Zelence, nato pa posneli tole fotografijo pod znano planiško velikanko, ki so jo prav v teh dneh preurejevali. Izlet so zaključili na Vitrancu, od koder so se polni lepote Gorenjske vrnili domov.

Ivan Kavnik

Veselejša jesen življenja

Čas je neustavljiv. Krajevni odbor Rdečega križa Skorno - Florjan je pretekli petek, 16. oktobra, pripravil srečanje krajanov, starih 70 in več let. Tako je izpolnil pred skoraj letom dni dano obljubo na podobnem srečanju v Skornem, da se ob letu ponovno srečajo. V gostišču Grebenšek se je zbralo 57 krajanov, morda res starih po koledarskih letih, a mladostnih po srcu. Povabljeni so bili tudi invalidi. Tiste, ki se srečanja niso mogli udeležiti zaradi bolezni, bodo aktivisti RK obiskali na domu. Večer je popestril pristrčen nastop skupine domačih otrok pod vodstvom gospe Milene Brusnjak. Za veselo razpoloženje sta skrbeli Janko in Tone, za presenečenja pa čarovnik Franc. Spoštovanje so starejšim krajanom z obiskom izkazali Darinka Herman, sekretarka OZ RK Velenje, predstavnica Občine Šoštanj, Marjana Čelofiga, in predsednik OZ RK Velenje dr. Bogdan Memih, ki je prisotnim dejal: "Verjetno vam je bilo v življenju velikokrat hudo, a treba je pobrskati predvsem po veselih spominih. Morda je vaš pogled tudi sedaj včasih žalosten, vendar je treba v prihodnost

gledati z optimizmom. Tako boste laže premostili dolgčas in tudi bolezni, ki vam ne dajo miru. Lahko boste preživeli lepo jesen življenja, razvedrili vas bodo veseli trenutki in srečanja, kot je današnje."

Prizadevne aktivistke so poskrbele tudi, da so se mize šibile pod raznovrstnimi sladkimi dobrotami. Organizator, krajevni odbor RK, se jim iskreno zahvaljuje za pozornost, prav tako pa tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da je srečanje uspelo. Vsem starostnikom želimo, da bi čas do prihodnjega srečanja preživeli prijetno in zdravo ter da bi se drugo leto zopet zbrali in poveselili.

KO RK Skorno - Florjan je v letošnjem letu opravil še nekaj aktivnosti, ki si jih je zadal v svojem programu. Poleg obiskov bolnih in osamljenih, je odbor finančno pomagal družini v stiski in prispeval del sredstev za poravnavo stroškov štirinajst dnevne otroške kolonije na otoku Krku, ki je polepšala počitnice deklici iz tega kraja.

Vilma Drolc

Foto: U. M.

Najstarejša krajana na otvoritvenem plesu. Zavrtela sta se gospa Štefka Golavšek, ki ima 98 let, in gospod Miha Videmšek, ki je deset let mlajši.

ORGELSKI DOGODEK

V okviru Odra Glasbene mladine je v orgelski dvorani velenjske glasbene šole 6. oktobra nastopil organist Tomaž Sevšek. Posnetek koncerta so 9. oktobra predvajali tudi na III. programu Radia Slovenije. Tomaž Sevšek je s šestimi leti pri prof. Danici Pirečnik začel igrati klavir. Na orgelski oddelek se je vpisal po petih letih klavirja. Srednjo glasbeno šolo, orgle, je zaključil leta 1997 pri mag. Emi Zapušek, klavir pa pri prof. Aciju Bertonelju. Po maturi je bil sprejet na Staatliche Hochschule für Musik v Freiburgu, kjer je uspešno zaključil dva semestra. Doslej je doma in v tujini nastopal kot solist, svoje orgelsko znanje pa je izpopolnjeval pri več tujih profesorjih in osvojil že vrsto nagrad na glasbenih tekmovanjih. Z istim programom je nastopil tudi v drugih krajih po Sloveniji.

Romina Bešič

UTRIP AFRIKE V ŠOŠTANJU

Na srečanju s Sonjo Porle, popotnico in pisateljico

Obetajoč naslov zadnje knjige, *Barva vroče čokolade*, slovenske popotnice in pisateljice Sonje Porle, ki sicer živi v angleškem Oxfordu in občasno obišče Slovenijo, je pritegnil tudi številne prebivalce Šoštanja. 19. oktobra se je v prostorih Mestne galerije Šoštanj v pravec afriškem vzdušju lesenih skulptur, ki niso afriške, ampak šaleške (saj so nastajale v Malih Napotnikovih kiparskih kolonijah v Zavodnjah), z njo pogovarjal Mitja Čander, urednik založbe Beletrina, pri kateri je knjiga izšla. Popotnica se je nedavno vrnila iz

Mozambika in je z obiskom v Šoštanju začela turnejo po slovenskih mestih, kjer se bo srečevala z bralci in radovednimi poslušalci. Povedala je nekaj zanimivih podrobnosti iz črne celine, tako da so šarmantno opisane dogodivščine iz njene knjige pred poslušalci nanovo oživele. Pripovedi o Afriki ni popestrila samo s hudomušnim vzgojno-izobraževalnim odlomkom iz zadnje knjige, ampak tudi z odlomkom iz njene prve knjige *Črni angel, varuh moj*, v katerem je zbrane želela opozoriti na ritem Afrike, ki jo je vedno znova zvalil k sebi. Pridobila si je naklonjenost občinstva in pokazala, kako se je pogovarjati z vandrovc, nomadi in popotniki, ki svoje življenje nosijo s seboj v kovčku.

Romina Bešič

Foto: U. M.

Dela mladih kiparjev v Mestni galeriji

V Mestni galeriji v Šoštanju je od 14. oktobra na ogled nova razstava. Tokrat je razstavljen izbor otroških kiparskih del, ki so nastala v petindvajsetih Malih Napotnikovih kiparskih kolonijah. Retrospektivno razstavo je v letu, ko so v Zavodnjah že 25. zapela dleta v rokah mladih oblikovalcev lesa, postavil Rok Poles. Otvoritveno slovesnost je z izvirnim nastopom popestril kvartet Kvanta. Četrtoletja Male Napotnikove kiparske kolonije v Zavodnjah je strnjeno tudi v lični knjižici, ki je izšla ob tej priložnosti.

Foto: U. M.

Društvo prijateljev mladine Lokovica je za priznanje za delo z mladimi predlagalo svojo aktivno članico Martino Pokleka

S tem dogodkom je Medobčinska zveza prijateljev mladine počastila Teden otroka, hkrati pa je podelila priznanja za delo z mladimi zaslužnim dolgoletnim in aktivnim sodelavcem: Anki Maček, Martini Pokleka, Mariji Vodovnik in Roku Polesu. Čestitamo!

U. M.

ŠPORT

ODBOJKA ZNOVA VABI

V časih si ljudje zaželimo, da bi lahko čas zavrteli nazaj. Tega si bržkone želijo tudi odbojkarji Šoštanj-Topolšice, ki so na dveh uvodnih tekmah 1.A državne lige kljub dobri igri doživeli dva poraza.

Šoštanj, 10. 10. 1998 - Šoštanj-Topolšica : Stavbar IGM Maribor 0:3 (-10, -6, -13)

Domači bi lahko iz tekme iztržili vsaj niz ali pa celo dve točki, če bi bilo v njihovi igri več borbenosti in zbravnosti. Po odločilnem začetku v prvem nizu so Topolščani vodili vse do desete točke, nato pa so naredili nekaj nepotrebnih napak, padli v igri in izgubili set. Nezbranost se je nadaljevala tudi v drugem setu, ki je v celoti pripadel Mariborčanom. V tretjem pa so igralci Šoštanj-Topolšice zaigrali bolj zbrano. Vodili so s 13:11, v končnici so znova brezglavo podarili set gostom in s tem tudi zmago.

Šoštanj, 17. 10. 1998 - Šoštanj-Topolšica : Titan Kamnik 1:3 (-8, -13, -12, -10)

Topolščanom se je ponudila enkratna priložnost za prvo zmago, ki pa je na žalost ostala le želja. Kamnik je prvi niz dobil predvsem po zaslugi zmedenosti v domačih vrstah. V drugem nizu so igralci Šoštanja-Topolšice pokazali svoj pravi obraz in kljub odsotnosti poškodovanega D. Sevnčnikarja in obolelega Žilnika zaigrali odlično. Vodili so že z 11:4 in s 13:6, nato pa katastrofa. Kamnik je osvojil niz zaporednih točk in zgodil se je nemogoč preobrat. Tretji niz je potekal podobno kot drugi, vendar so v končnici domači le izkoristili pridobljeno prednost. Za zmago je en niz premalo, kaj več pa Kamničani v tekmi, kljub slabi igri, niso dopustili.

Postava: Medved, Zulič, Žilnik, Verbič, Čokovič, S. in D. Sevnčnikar, Kugovnič, Pavič, Beve, trenerja: Pajnik, Jerončič.

V naslednjem kolu bodo igralci Šoštanja-Topolšice gostovali v Ljubljani pri ekipi Olimpije, zatem pa bodo v domači dvorani gostili ekipo Žužemberka.

Robi Kugovnič

SOLIDEN ZAČETEK PRVENSTVA

Košarkarski klub Elektra v 1. B SKL

Košarkarji Elektre so sezono začeli s polovičnim uspehom - z dvema zmagama in dvema porazoma. Potem ko so izvrstno odigrali v slovenskem pokalu in se uvrstili na četrtfinalni turnir, jim gre nekoliko slabše v domačem prvenstvu, kjer igrajo kot novinci v 1. B SKL.

V prvem kolu so doma izgubili proti Rogli Atlas iz Zreč, katero so v minuti sezoni dvakrat premagali. Tokrat s slabimi meti od daleč niso mogli ogroziti gostov, ki so bili močnejši predvsem na centrskih pozicijah. Tekma se je končala z rezultatom 79 : 90.

Tudi v drugem kolu so Šoštanjčani igrali doma, in sicer proti ekipi Uniona Olimpije mladih. Mladi Ljubljancani niso mogli resneje ogroziti domačinov, pri katerih je izvrstno odigral Rizman, ki je dosegel 35 točk in v veliki meri pripomogel k zmagi z 81 : 59.

Na prvo gostovanje so Elektrini košarkarji odšli šele v 3. kolu, in sicer v Radovljico, kjer so premagali domačo ekipo Gradbinec z rezultatom 64 : 75. Na tej tekmi je bil najboljši strelec Šoštanjčanov letošnja okrepitev Andrej Božič, ki je v Šoštanj prišel iz Idrije.

V soboto v 4. kolu 1. B SKL pa so Elektrini košarkarji znova na domačem igrišču razočarali svoje navijače. S 73 : 82 jih je premagala ekipa Kemoplasta iz Šentjurja. Z veliko izgubljenimi žogami in ogromno zgrešenimi meti Šoštanjčani niso imeli dosti možnosti za zmago. V drugem polčasu so se sicer že približali na 6 točk, vendar so z

nekaj zgrešenimi meti (predvsem Mirta) v prvih sekundah napada možnost za preobrat zapravili.

Pokalno tekmovanje se bo nadaljevalo to soboto. Elektra igra v skupini skupaj s Krko iz Novega mesta, ZM Lumarjem iz Maribora in Kraškimi Zidarjem iz Sežane. Žreb ji je že v prvi tekmi določil najtežjega tekmeca, četrtouščno ekipo lanskega državnega prvenstva, Krko. Tekmo bodo odigrali v Sežani. Če bo Elektri uspel velik podvig in bo Krko premagala, bo že v nedeljo igrala z zmagovalcem tekme ZM Lumar : Kraški Zidar, kar pa bi bilo nerealno pričakovati.

Košarkarji Elektre so svoje letošnje cilje usmerili v državno prvenstvo, ki bo še dolgo, nadaljevalo pa se bo 31. 10., Elektra bo gostovala v Ljubljani pri Iliriji.

Elektra letos nastopa v nekoliko drugačni zasedbi. Glavnina ekipe je sicer ostala nespremenjena; moštvo pa sta zapustila Blaž Ručigaj (Triglav Kranj) in Peter Goltnik, ki je prenehal z aktivnim igranjem. Pod šoštanjske koše se je vrnil mladinski reprezentant Matej Črešnik, iz Idrije pa se je ekipi pridružil mladi reprezentant Andrej Božič.

V državnem prvenstvu so koše za Elektro po štirih kolih dosegli:

Rizman 87, Mirt 51, Božič 48, Črešnik 37, Zupanc 28, Brinovšek 20, Medvešek 19, Divjak 8, Maličevič 6, Kovačevič 3, Memič 1.

Tjaša Rehar

PROTON DRUGIČ V LAJŠAH

Le drugo leto zapored se je 25. septembra na letališču v Lajšah zbrala konvencija Protona. Nanjo so organizatorji povabili petrolovce, mehanike, prodajalce, tekmovalce, skratka vse, ki so kakorkoli povezani s protonom. Z njihovimi avtomobili

so se odvijala zanimiva tekmovanja. Na koncu prireditve, ki je trajala ves dan, pa so vse udeležence bogato nagradili. Za dobro brezplačno jedajo je poskrbel Gost iz Velenja, za hladno pijačo pa bistro Kavnik. Ker je prireditev tudi letos odlično uspela, se bo najbrž uresničila želja organizatorjev, da bi prireditev postala tradicionalna.

Ivan Kavnik

TEDEN ŠPORTA

Aktivnosti ob tednu športa, ki je potekal v mesecu septembru v okviru prireditev ob občinskem prazniku, se je udeležilo več kot 500 udeležencev po posameznih športnih panogah. Po mnenju Nina Ošlovnika so športne prireditve uspele. Glede na število gledalcev, ki so si tekne ogledali, pa je zanimanje za šport v naši občini veliko.

DAN KOŠARKE

Na dan košarke, 18. septembra, je bila na roketnem igrišču v Šoštanju simbolična otvoritev novopostavljenih košev. V trojicah so zaigrali:

- za TEŠ: Drago Skornšek, Leon Marđetko in Alenka Plaskan,
- za Občino Šoštanj: Slavica Škrubej, Marjan Karlovčec in Tomo Sunarič,

- za športne pedagoge:

Darko Menih, Nataša Stevančević in Boris Plamberger,

- za bivše košarkašice: Helena Urh, Helena Podgoršek in njen trener Rajko Zaleznik.

V programu so se predstavili mladi karateisti, košarkaši in gimnastičarke ter aerobice Športnega društva TEŠ. Obiskal nas je tudi Ernest Novak, član košarkaškega kluba Union Olimpija iz Ljubljane, ki so ga bili veseli predvsem mladi ljubitelji košarke. Ob glasbi Matjaža Ograjenška je bilo še toliko bolj živahno.

kd

Planinsko orientacijsko tekmovanje

Mladinski odsek PD Šoštanj je v soboto, 10. oktobra, izvedel 2. tekmovanje v področni planinski orientacijski ligi Smrekovec v novi sezoni. Tekmovanja se je udeležilo 32 ekip iz devetih PD. Tekmovalci so nastopali v sedmih starostnih kategorijah in so morali poleg znanja orientacije prikazati tudi splošno planinsko znanje. Start tekmovanja je bil pri gostišču Grebenšek v Belih Vodah, cilj pa pri Andrejevem domu na Slemenu. Samo tekmovanje je potekalo v pretežno sončnem vremenu in v dobrem vzdušju.

To je bilo že tretje tekmovanje, ki so ga uspešno izvedli mladi člani PD Šoštanj. Upajo, da bodo tudi v prihodnje nadaljevali s to tradicijo. Vsekakor pa se bodo udeleževali takšnih tekmovanj, ki jih organizirajo druga društva. Že 7. novembra se bodo podali v Rečico ob Savinji, kjer bodo zastopali šoštanjsko društvo na tretjem tekmovanju v sezoni. Planinci vabijo vse, ki jih to zanima, da se tudi sami preizkusijo v tej zvrsti rekreacije in obljublajo, da bo zanimivo.

Bojan Rotovnik

“Pa smo jih”, so rekli Šmarčani

Prve tekme na prenovljenem igrišču v Gaberkah

Kot že leto poprej, smo tudi letos v Šoštanju gostili nogometni ekipi Velenja in Šmartnega. To niso čisto prave nogometne ekipe, (čeprav bi mi verjetno igralci oporekali, češ, kaj nam pa manjka), pač pa so se med seboj pomerili svetniki in delavci občinskih uprav Šmartnega ob Paki, Velenja in Šoštanja.

Letošnja tekma je bila 8. oktobra v Gaberkah na prenovljenem igrišču, ki ga je s pozdravom vabljenim, otvoril predsednik KS Gaberke g. Ivan Novak. Poleg asfaltne prevleke so na igrišču namestili tudi zaromete, postavili nove koše in uredili odvodnjavanje, s katerim so rešili igrišče pogostih poplav. Ob igrišču pa so postavili igrala za najmlajše in s tem poskrbeli za vse, ki se želijo v Gaberkah rekreirati. Za tiste, ki jim je “šank” edina rekreacija, pa je bilo poskrbljeno že prej.

Zdaj pa k nogometu. Ekipa nam je, z nogometnimi izkušnjami posameznega igralca, predstavil “spiker” Toni Rehar. Igralci sami niso vedeli, koliko izkušenj imajo, ampak Toni je pač Toni, vse izbrska, tudi to, koliko tekem nogometa je kdo gledal po televiziji.

Zmagali so zopet Šmarčani, verjetno zato, ker so imeli v голу župana, ki se je na vse kriplje boril za zmago. Drugo mesto so si priborili igralci Šoštanja, ki so vsako leto boljše. Tretjim - Velenjčanom pa bi, kljub njihovi dobri igri, skoraj lahko rekli, da ne smejo podcenjevati svojih sosedov, pač pa naj gredo po inštrukcije k Rudarju. Nasvidenje naslednje leto!

kd

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

KMETIJSKI SEJEM V CREMONI

Od 24. do 27. septembra je v Cremoni potekal mednarodni kmetijski sejem, namenjen predvsem proizvajalcem mleka. Kmetijska zadruga Šaleška dolina je 26. in 27. septembra za člane organov upravljanja zadruga organizirala strokovno ekskurzijo, ki je vključevala ogled tega sejma.

Na odprtem prostoru sejmišča so se predstavljali proizvajalci kmetijske mehanizacije. Opazili smo, da je zelo velika ponudba krmilno mešalnih prikolic. Razstavljena je bila molzna oprema, predvsem za molzišča. Opazili smo tudi opremo za molzišče "side by side" (molža zadaj). Zanimiva se nam je zdela tudi električna naprava za umivanje seskov. Vsi hladilni bazeni za hlajenje mleka so bili opremljeni s pralnim avtomatom. Predstavljene so bile različne izvedbe ležišč za krave molznice. Še posebej smo se ustavili pri ležalnih boksih, opremljenih z ležalnimi blazinami, ki naj bi nudile kravam vse udobje. Cena take blazine za en ležalni boks je bila 300 DEM. Predstavljali so odprte oz. hladne hleve za krave molznice.

V pokritih prostorih so se predstavljali proizvajalci močnih krmil, farmacevtska industrija, proizvajalci opreme za dosuševanje bal in za dehidracijo krme, itd.

Večino časa, ki smo ga preživeli na sejmu, smo porabili za ogled goveje živine. V hlevih so bile zbrane najboljše in najlepše predstavnice krav molznic in plemenskih telic različnih pasem iz vse Italije. Najbolj je bila zastopana črnobela pasma. Sledili sta ji rjava in svetloisasta pasma. Ogledali smo si tudi živali mesnih pasem (charolais, limusine, belgijsko plavo govedo). Lastniki so z budnim očesom spremljali počutje svojih živali in jih skrbno pripravljali na ocenjevanje, ki je potekalo v veliki dvorani. Pri delu smo opazovali "goveje frizerje", ki so živali loščili, jim urejali parklje, jim strigli štrlečo dlako na vihru in z lepljenjem dlačic na pomanjkljiva mesta odpravljali lepotne napake. Ocenjevanje je potekalo v popolni tišini. Živali je ocenjeval en sam strokovnjak in priznali smo, da je imel zelo težko nalogo pri izbiri najlepše krave.

Razstavljene so bile tudi plemenske svinje in merjasci pasem large white, duroc in drugih. Svoje mesto na sejmu so imeli tudi rejci kuncev in ljubitelji malih živali.

Zvečer smo si ogledali tudi potek prodaje plemenskih telic. Cene so bile za naše razmere izredno visoke. Gibale so se od 6000 do 9000 DEM za žival. Osuplo smo spremljali naraščanje cene za osem mesecev staro plemensko telico, saj je bila prodana kar za 16.500 DEM. Vzrok za tako visoko ceno nam je naslednji dan pojasnil g. Cavdoro Severin, kmet iz Montereale Valcelline (vas blizu kraja Pordenone). Povedal nam je, da je bila telica kupljena za proizvodnjo zarodkov.

G. Severin nas je prijazno sprejel in potrpežljivo odgovarjal na naša številna vprašanja. Izvedeli smo, da obdeluje 110 ha kmetijskih površin (70 ha v lasti, 40 ha v najemu) in redi okoli 500 glav goveje živine. Od tega ima 220 krav molznic rjave in črnobelega pasme, ki imajo povprečno 9473 l mleka v laktaciji. V mleku dosega 3,99 % maščob in 3,55 % beljakovin. V letu 1997 je prodal 1.600.000 l mleka. Na kmetiji delata skupaj z ženo in tremi zaposlenimi delavci.

Drugi vir zaslužka na tej kmetiji je proizvodnja zarodkov. Proizvede jih 300 do 400 na leto. Kar jih ne porabi za svojo čredo, jih proda po vsej Italiji, v Avstrijo, Nemčijo in tudi v ZDA. Za proizvodnjo zarodkov uporablja 50 do 60 najboljših živali. Zarodke pridobiva z metodo "in vitro". Za prinašalke jajčec uporabi tudi mlade plemenske telice, ki jim odvzamejo jajčeca. V epruveti jih oplodijo in nato zarodke vsadijo v telice ali krave. Določijo lahko tudi spol zarodka. Cena zarodka se giblje od 500 do 5000 DEM. Z uporabo metode "in vitro" dosega 80 do 100 % uspešnost presaditve zarodkov.

Poleg tega se na kmetiji ukvarjajo z vinogradništvom, sadjarstvom in pridelovanjem kivija. Dobili smo še veliko drugih zanimivih informacij. Kmetijo g. Severina in Italijo smo zapustili polni vtisov in vožnja proti domu je minila ob pogovoru in oživljanju dogodkov minulih dveh dni.

Lidija Diklič, inž. kmet.

ŽIVLJENJE

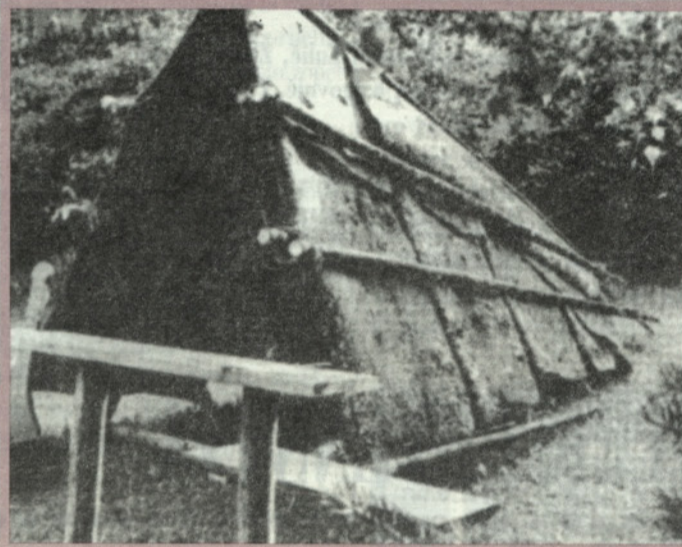
Gozdarjeva zgodba, 2. del

Po končani šoli se je Ivan zaposlil na gozdni upravi Šoštanj. Bil je star 14 let. Na delo v gozdu je bil že temeljito pripravljen. Avgusta 1948. leta sta z očetom začela skupaj delati v Draški "goši" na Lomu. Sekala sta predvsem tanek les (drevje debelo 10-20 cm), nekaj pa tudi debelejših dreves. Zasek sta delala s sekiro, drevesa pa sta podirala z amerikanko ali angleško žago (ta je bila nekoliko usločena), včasih pa sta uporabljala tudi "šimanco", kakor so imenovali navadno žago. Pri naganjanju drevesa sta uporabljala lesene kline. Dnevna norma je bila 1,5 do 2,5 m³ na delavca. Norma sta večkrat preseгла in takrat sta bila "udarnika". Tudi plača je bila takrat večja. Les sta po zemeljski drči spravljala do kmeta Tonca v Strmini. Če se je les kje zataknil, sta ga morala rešiti. Enkrat do dvakrat na dan sta morala iti do Tonca, da sta poravnala les na koncu drče. Pri tem so jima pomagali tudi furmani, ki so s konji vozili les na skladišče v Šoštanj. V Šoštanju je Ivan večino lesa "maklal". To je pomenilo, da je na metrske konce razrezan les z "rajhmeserjem" zelo temeljito olupil. Na hodu ni smelo biti niti malo skorje in lubja. Rajhmeser je bil nekakšen železen nož, ki je imel dva ročaja. "Tak olupljen les je šel potem v Ameriko!" je poudaril Ivan. Uporabljali so ga kot celulozni les.

Vsak dan sta od doma do Draške "goše" vlekla lesene gare, na katere sta naložila lesne ostanke (veje in vrhače). Le-te so uporabili doma, kjer so žgali apno. Kako? Na primernem prostoru so skopali jamo. Nad jamo so zložili zid (velb) iz kamenja. Kamni v zidu so se morali lepo prilegati, da se zid ni podrli, ko so začela goret drva. Na zid so nadevali še veliko kamnov iz apnenca. Približno 40 cm od velba so okoli njega zabil 10 cm debele prekle. Okoli njih so pletli polplet iz jevše, ive. Vmes so dajali še ilovko. Okoli cele gomile je bil tako v višini približno dva metra polplet, ki je služil kot varovalo, da se ogenj iz gomile ni razširil. Nato so začeli kuriti. Pod velbom je bila luknja, v kateri so kurili z drvni. Kurili so po en teden, noč in dan. Če je ogenj gorel iz gomile apnenca, so luknje zazidali z ilovko. Tri četrtine tega žganega apna so prodali. Kupci so morali nato to žgano kamenje dati v vodo, kjer se je stopilo in nastalo je apno, zelo pomembno gradbeno vezivo v tistem času. Gašenega apna (apno zmešano z vodo) je bilo približno trikrat več kot prej žganega.

V Draški goši sta z očetom delala leto in pol. Nato ju je pot vodila v Robnikovo "gošo" v Javorje. Tu sta delala celo leto. Sekala in spravljala sta les ter zbirala smrekovo skorjo. Živela sta v skorjevki, ki sta jo sama naredila. Spala sta na smrekovi stelji. Ivan me je pogledal v oči in potihom rekel: "Skoraj ne moreš verjeti, da je človek lahko tako utrujen kot sem bil jaz tedaj".

Iz Javorja sta se prestavila v Šentvid. Tu sta se prvič srečala z delovnimi brigadami. Sestavljale so jih ženske in moški, vsi prostovoljci, ki so predvsem lupili in klestili les ter sadili sadike. Les so lupili z lesenimi "šintarji" - lupilniki, ki so jih izdelali iz debelejših smrekovih palic. Tanjši konec so ošilili in z njim predrli skorjo, debelejši konec pa so sploščili in z njim lupili skorjo. Gozdni delavci so morali popravljati za njimi. Povedal je, da je večina delala zelo površno. Predvsem ženske so les olupile samo po zgornji strani, na spodnji strani pa je ostal neolupljen. Ker je bilo gozdnih delavcev premalo, lesa pa preveč, je veliko lesa v gozdu zgnilo. Dobra stran tega dela je bila, kot je poudaril Ivan: "Prvič smo se srečali z ženskami v gozdu! Bilo je prav zanimivo." V Šentvidu so imeli tudi tri pare konj in dve muli, s katerimi so vlačili les. Les so v Šoštanj in na Koroško vozili furmani iz Topolšice, Zavodnj,

Šoštanja in ostalih okoliških krajev.

Tu je bila tudi drevesnica, v kateri so vzgajala sadike gozdnih dreves predvsem domača dekleta in žene. Ko so bile sadike dovolj stare, so jih gozdni delavci v koših nosili do površin, kjer so jih sadili. Sadili so jih skupaj z dekleti. "To je bilo lušno!" pove Ivan. Spali so v gozdni koči v Šentvidu. Tu je bil njegov drugi dom tri leta. Tu je delal do služenja vojaškega roka. Po odsluženju vojski se je zopet zaposlil na gozdni upravi Šoštanj in nadaljeval z delom v Šentvidu. Najprej je bil še nekaj časa gozdni delavec, nato pa je postal lesni manipulant. Prevzemal in oddajal je les. Domov je hodil enkrat do dvakrat med tednom in v soboto zvečer. V ponedeljek zjutraj se je zopet vračal peš v Šentvid. Domov je hodil z velikim veseljem, ker ga je doma čakala ljubica.

Damjan Rožič dipl.ing.gozd.
po pripovedovanju Ivana Ovcjaka iz Topolšice

BO ŠOŠTANJ POSTAL BOLJ VAREN

Pogovor s policistom Dejanom Potočnikom

Naslednji mesec bo v prostorih Občine Šoštanj pričela delovati policijska pisarna. Ob ponedeljkih, sredah in petkih bo odprta med 16. in 18. uro, ob torkih in četrtkih pa med 12. in 14. uro. Občani pozor; potrebno pomoč lahko od zdaj poiščete na tel. 882-420.

Nam lahko predstavite policijsko pisarno, ki bo v Šoštanju odprta v prihodnjih dneh?

V policijski pisarni bomo predvidoma delali naslednji policisti: Dejan Potočnik, vodja policijskega okoliša za naselja Ravne, Gaberke, Plešivec, Graška gora, Škale, Cikovec in del Družmirja, Janez Škerlak, vodja policijskega okoliša za Zavodnje, Bele Vode, Florjan in Topolšico, in Vlado Korže, vodja policijskega okoliša za Lokovico in Skorno. Namen našega dela je prisluhniti občanom pri reševanju problemov, v stiskah, tudi pisanje poročil, uradnih zapisnikov; odvisno od potreb. Reševali bomo kazniva dejanja in prekrške. Lahko bomo več sodelovali z občani. Imeli bomo sestanke z občinskimi svetom. S šolama sodelujemo v akcijah Varna pot v šolo in Stopimo iz teme. Naloga vodje policijskega okoliša je preventivno delo, svetovanje ljudem, kot je recimo

zaščita med počitnicami. Če ima kdo kakšno težavo ali vprašanje, se po nasvet ali odgovor lahko obrne na policijsko pisarno.

Kateri so najbolj pogosti prekrški, ki jih nameravate preprečiti ali omejiti?

Težave so z mirujočim prometom v Šoštanju, z neregistriranimi vozili, parkiranimi na parkirnem prostoru. O tem se pogovarjamo na občinski upravi z gospo Novakovo. Potem obstajajo tudi nesporazumi med sosedi, nekatere kazniva dejanja, obratovalni čas lokalov, če občane moti hrup. Preden ukrepamo, se navadno poskušamo pogovoriti, zato je to neke vrste preventivno delo.

So potrebo po odprtju pisarne sprožili kakšni konkretni dogodki?

Dobivamo prijave glede obratovalnega časa, vendar to ni največji problem. Med vikendi, recimo, mladina razgraja po Šoštanju. Nekaj je tudi kaznivih dejanj, s katerimi se ukvarja lokalna kriminalistična služba.

Se potemtakem občani občine Šoštanj lahko počutijo bolj varne?

Tako je. Predvsem naj izkoristijo možnosti, ki se jim s policijsko pisarno v Šoštanju ponujajo. V začetku verjetno še ne bo tako obiskana, potem pa, ko se bo novica še bolj razširila, upam, da se bodo ljudje obrnili na nas.

Romina Bešč

Foto: U. M.

L I S T

OCENJEVANJE UREJENOSTI KMETIJ

Kadar govorimo o kmetiji, navadno mislimo na sorazmerno majhno prostorsko enoto, ki skupaj s človeškim vplivom in drugimi naravnimi dejavniki soustvarja kulturno krajino. Vse skupaj ima odločilno vlogo pri oblikovanju krajinske podobe slovenske dežele.

Podoba kmetije pa se neprestano spreminja. Socialne in ekonomske spremembe življenja na deželi se zrcalijo tudi v spremembi kmečke hiše, gospodarskih in pomožnih objektih. Prihodnost in razvoj prinašata s seboj dobre in slabe strani, prednosti in pomanjkljivosti.

Ustreznost ureditve kmetij ni odvisna le od socialnih in ekonomskih sprememb, ampak tudi od sprememb v našem mišljenju. Ovire niso le v (ne)zmožnostih, temveč v načinu razmišljanja in vrednostnih predstavah. Zato je pomembno, da prepoznamo vrednote življenjskega prostora in se naučimo ceniti vrednosti in prednosti, ki jih prinaša življenje na vasi. Zato je pomembno, da spodbujamo urejanje kmetije ter lastnike za njihovo delo, trud in smisel za ohranjanje tipičnih vrednot podeželja tudi postavljamo za vzor in jih nagradujemo.

Kmetijska svetovalna služba na področju celjske in koroške regije že od leta 93 sistematično izvaja ocenjevanje urejenosti kmetij. Spomladi smo skupaj s turističnimi društvi v lokalnih medijih objavili razpis za vzorno urejeno kmetijo Šaleške in Savinjske doline. Komisija si je v sestavi svetovalek za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti ter predstavnikov področne turistične zveze ogledala skupno 25 kmetij na območju Enote za kmetijsko svetovanje Žalec in Enote za kmetijsko svetovanje Velenje. Nismo ocenjevali le urejenosti hiše in dvorišča, ker celostne podobe kmetije ne oblikuje le lep cvetjet ali le lep urejena hiša. Oblikuje jo izgled celotnega

dvorišča, hiše, hleva in drugih gospodarskih poslopij, urejenost, vzdrževanost le-teh in nenazadnje tudi red in smisel za ohranjanje tradicionalnih elementov kmečkega dvorišča.

In bili smo nemalokrat presenečeni in navdušeni. Še posebno so nas navdušile kmetije Drofelnik iz Paške vasi, Menih (po domače Kotnik) iz Topolšice, Rovani iz Brodov, Ramšak iz Dobrovelj, Uršič iz Dolenje vasi in Šporn iz Pariželj. Komisija se je po težkem in tehtnem premisleku odločila in te kmetije uvrstila med najlepše. Pri tem pa v isti sapi poudarjamo, da tudi ostale kmetije glede urejenosti ne zaostajajo. So le malo drugačne; pač splet različnih objektivnih okoliščin. Nekatere so v fazi gradnje, širitve proizvodnje, morda zamenjave generacij, spet druge so tesno obrobene s sosednjimi hišami, ali potisnjene v izrazito razgibano hribovito področje.

Kot že vsa leta do sedaj, smo ostale ocenjene kmetije glede urejenosti razvrstili v skupini vzorno urejene in lepo urejene kmetije. Te pa so: Miklavžina iz Škal, Jevšnik iz Laz, Goličnik iz

Belih Vod, Anželak iz Zavodenj, Trogar iz Gomilkega, Rojnik iz Podvrha, Čevzar iz Andraža, Očepk iz Silove, Špital iz Topolšice, Bačovnik iz Podvrha, Glušič iz Silove, Apat iz Gaberk, Povše s Podloga, Drev s Slatin, Kugonič iz Skornega, Krenker iz Plešivca, Zagožen iz Matk, Aubrecht iz Cirkovec in Zdešar iz Jeronima.

Akcijo smo zaključili konec septembra s strokovno ekskurzijo v Zgornjo Savinjsko dolino, kjer smo se v Florjanu pri Gornjem Gradu ustavili na kmetiji Drofelnik (p.d. Lipičnik) in kmetiji Ugovšek (p.d. Ramšak), v Lučah pa še na kmetiji Kumer (p.d. Spodnji Jerovčnik). Za konec smo si ogledali še nekaj diapozitivov in ob njih prisluhnili zanimivemu in poučnemu predavanju o urejanju kmetij, ki ga je pripravila ga. Jožica Krašovec, svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti iz Enote za kmetijsko svetovanje Laško, ter sodelujočim podelili priznanja.

Vsem najlepša hvala za sodelovanje, za trud in skrb pri urejanju in ohranjanju podeželja. Naj bodo te kmetije vzgled in v vzpodbudo tudi ostalim.

Enota za kmetijsko svetovanje Velenje
Enota za kmetijsko svetovanje Žalec

Foto: B. M.

20 LET KAKOVOSTI

Uspešno družinsko podjetje Rednak

20 let nekega podjetja sicer ni tako redek primer, a vendarle predstavlja polovico človekove delovne dobe. Spoštovanje do tega okroglega jubileja družinskega podjetja Rednak iz Florjana so pokazali številni domači, prijatelji in poslovni partnerji na svečanem praznovanju. Nekatera poglavja v zgodovini tega podjetja je v nagovoru orisal starejši sin Damjan, tudi tehnični direktor podjetja.

Prvi november 1978 je dan, ko so se odprla vrata podjetja. Vodila so v kletni prostor male hiše, kjer je stal stroj na nožni pogon in je prvi proizvodni program, to so zaščitne rokavice, izdelovala mama Mira. Po treh letih se je pridružil oče Miran, zaposlili so prve delavce. Program so razširili na usnjeno galanterijo in konfekcijo. Iz leta v leto so s skupni moči

dograjevali podjetje, ki sta se mu pridružila oba sinova. Prilagajali so se razmeram na tržišču, skupaj doživljali nekaj težkih, a na srečo veliko več prijetnih in vzpodbudnih trenutkov. Po letu 1995 so se začeli aktivno ukvarjati tudi z veleprodajo ostale delovne zaščite. Da bi izdelke približali kupcem, so odprli svojo trgovino v Velenju. V letu 98 zaposlujejo dvajset ljudi in letna bruto realizacija znaša 3 milijone DEM. Prišli so se pripravljati na certifikat ISO 9001 in upajo, da ga bodo prihodnje leto tudi pridobili.

Na praznovanju so poleg prijetnega druženja in obilice dobrot izjemno pozornost pritegnile najbolj znane slovenske manekenke, ki so na priložnostni modni reviji predstavile izdelke podjetja Rednak, in vesele viže Ptujskih pet.

Družini Rednak želimo, da bi bila njihova poslovna pot še naprej uspešna in da bi tradicijo preteklih dvajsetih let bogatili z ustvarjalnostjo in novimi idejami.

MaM

Zakaj smo ustanovili Gibanje 23. december?

Po vstopu v Drnovškovo vlado je bilo kmalu jasno, da bo SLS s tem dejanjem prekinila s podobo stranke, ki ji gre za varovanje slovenskih nacionalnih interesov. Pokazalo se je, da bodo poslanci SLS brez pomislekov glasovali za pridružitveni sporazum z Evropsko zvezo, čeprav ta vsebuje tudi razvpito prilogo XIII, ki jo poznamo pod vzdevkom "španski kompromis". Ta določa, da lahko v Sloveniji kupujejo nepremičnine in zemljišča vsi tisti državljani držav EZ, ki so na ozemlju današnje Republike Slovenije živeli vsaj tri leta. Povsem jasno je, da so "španski kompromis" sestavili Italijani, saj je napisan na kožo vsem tisti Italijanom, ki so zapustili Primorsko in Istro leta 1954 in pa tistim, ki jih je na Primorsko naselila fašistična oblast med obema svetovnima vojnama. To je bil cilj italijanske diplomatske ofenzive, ki se je potem lahko pohvalila, da je s "španskim kompromisom" dobila več, kot je pričakovala. In medtem, ko nam je naša oblast desetletja molčala o boju Primorcev zoper fašistično Italijo, o boju organizacije TIGR, je sedaj storila nekaj, česar ne bi bila smela za nobeno ceno - dopustila je, da bodo Italijani v miru dosegli to, česar jim ni uspelo niti s terorjem nad Primorci niti z bojem proti TIGR-u ali z bojem proti partizanom.

Pokazalo se je, da drži trditve, da imamo v Sloveniji samo dve politični strani, klerikalno in antiklerikalno, da pa ne obstoja nobena povsem slovenska usmeritev. Ta je zamrla z zadnjimi borci TIGR-a in z zadnjimi borci za severno mejo. Obe strani sta pokazali, da pripadata predvsem različnim ideološkima in svetovnonazorskima

usmeritvama, to je (post)komunistični in antikomunistični. Slovenski narod in njegova usoda pa sta samo bojno polje za njune spopade.

Proti koncu letošnjega leta ali pa v začetku naslednjega, ko bodo vse države, članice EZ podpisale "španski kompromis", lahko pričakujemo začetek organiziranega kupovanja slovenske zemlje in slovenskih zapuščenih hiš na Krasu in drugod na Primorskem ter v Istri.

Gibanje 23. december je poskušalo na vsak način preprečiti sprejetje pridružitvenega sporazuma. Odločili smo se, da bomo vložili pobudo za razpis referendumu. V najslabšem primeru bi do konca zbiranja (40 000) podpisov preprečili, da bi državni zbor sprejel pridružitveni sporazum. V najboljšem primeru - če bi zbrali zahtevano število podpisov - bi ljudje sami odločali o tako pomembnem političnem koraku, kot je vstopanje v EZ, zaradi katerega moramo iti na razprodajo.

Za vložitev pobude je treba zbrati 200 podpisov državljanov Slovenije, treba je predlagati referendumsko vprašanje in ga razložiti. To smo (prvič) storili 7. maja 1997, ko smo predsedniku državnega sveta gospodu Janezu Podobniku poslali pismo, ki se je začelo takole:

Spoštovani gospod predsednik!

V skladu z 9., 12., in 14. členom Zakona o referendumu in ljudski iniciativi Vas obveščamo, da je Gibanje 23. december volilec predložilo pobudo za vložitev zahteve za razpis predhodnega zakonodajnega referendumu. Pobudo je podpisalo predpisano število volilcev na posebnih oštevilčenih

seznamih, z jasno opredeljeno zahtevo v skladu s 14. členom ZRLI. Referendumsko vprašanje se glasi:

Ali nasprotujete temu, da državni zbor sprejme zakon o ratifikaciji pridružitvenega sporazuma z Evropsko unijo in s tem omogoči razprodajo slovenske zemlje tujcem?
Obrazložitev:.....

Vse se je zdelo enostavno, prepričani smo bili, da bomo lahko kmalu začeli zbirati podpise. Vendar je gospod Podobnik mislil drugače. Njegovi strokovni sodelavci so po težkih urah tuhtanja našli dlako v jajcu: po njihovem naša pobuda ni bila vložena v skladu z natančnim besedilom osemnajstega člena zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Ta člen je namreč napisan tako, da ljudstvu čim bolj oteži izražati svoje iniciative. Mi, ki smo imeli pred seboj naš svetli cilj - ohranitev slovenske domovine, smo mogoče res prezrli kakšno pravniško dlakocepstvo z jezikovnimi finezami. Navsezadnje je šlo za bistvo in to bistvo je naše predlagano vprašanje natančno izražalo.

Napisali smo novo vprašanje, (ki je predolgo, da bi z njim mučil bralce), in ga z vljudnim dopisom 12. 5. 1997 poslali gospodu Janezu Podobniku. Pri sestavljanju vprašanja nam je pomagal nekdanji profesor ustavnega prava na ljubljanski pravni fakulteti. Toda Podobnikovim ljudem njegovo znanje očitno ni zadoščalo. Vprašanje naj bi še vedno ne bilo v skladu z zakonom, po drugi strani pa so "ugotovili", da podpisi, ki smo jih dodali prvič, ne veljajo, saj naj bi šlo sedaj za drugačno vprašanje.

Seveda je šlo le za nekoliko drugače oblikovano, a v bistvu za isto vprašanje. In jasno je tudi, da bi vsak človek, ki je podpisal prvo referendumsko vprašanje, podpisal tudi drugega.

Vendar slovenski zakoni očitno niso zapisani za ljudstvo, ampak za Podobnikove sekretarje. In Ivan Cankar se je zmotil. Slovensko ljudstvo si poleti lanskega leta ni pisalo sodbo samo, napisali so mu jo gospod Janez Podobnik in njegove strokovne službe.

Mi pa smo še enkrat ubogljivo zbrali dvesto podpisov in za vsak slučaj še nekoliko spremenili referendumsko vprašanje. Zdelo se je, da nam tokrat ne bodo mogli preprečiti naših namer.

Toda da bi Italijanom čim prej omogočili uresničiti njihove strateške cilje, za katere se tako trudijo, so gospod Podobnik in tisti, ki so mu pomagali, "ugotovili", da cela vrsta podpisov ni veljavnih, oziroma, da ljudi s takimi imeni ni v seznamu državljanov.

Mi si podpisov seveda nismo izmišljevali. Tega nam ni bilo treba, saj so ljudje razumeli naša prizadevanja in so radi podpisovali naše pobude. Podpisov smo imeli vedno za "dobro vago", torej več, kot je bilo potrebno. Toda kmalu smo ugotovili, kje tiči zajec. Če se je nek državljani, imenujmo ga Potočnik Anton, podpisal Potočnik Tone, za Janeza Podobnika, ni obstajal. Terezija se ni smela podpisati kot Rezka, Alojzija ne kot Lojzka in tako naprej. Na tak način so birokrati v službi predsednika državnega zbora lahko oporekali zahtevanemu številu podpisov.

Borut Korun

P R A Z N I K

PRAZNOVANJE 650 LETNICE TRŠKIH PRAVIC ŠOŠTANJA IN OBČINSKEGA PRAZNIKA

Govor župana Občine Šoštanj dr. Bogdana Menih na osrednji proslavi v počastitev 650 letnice trških pravic Šoštanja in občinskem prazniku:

Spoštovani!

Čas je samo zaradi tega, da se nekaj zgodi in samo tam, kjer se zgodi. In spomini na dogodke potujejo skozi čas, od ust do ust, iz roda v rod.

Le redkim mestom je dano, da njihovi spomini segajo 650 let in več v preteklost. Trideseti september je le eden izmed številnih datumov nadvse bogate, večstoletne preteklosti Šoštanja. Letošnjemu prazničnemu dnevu dajemo večjo veljavo zaradi minulih 650 let trških pravic. In ker so nam okrogla obletnica in častitljiva leta v ponos in bo naše praznovanje zaradi vaše navzočnosti še bolj slovesno in veselo, se vsem prisrčno zahvaljujem za prisotnost.

Prazniki so kot mejniki, ob katerih se ustavi kmet, da pogleda po svoji zemlji in da oceni v njo vložen trud v nekem časovnem obdobju ter pridelek na njej. Vsega bogastva dogajanj in dosežkov v občini v preteklem letu ni mogoče strniti v nekaj stavkov v času, ki mi je na razpolago. Prav tako ne gre naštevati prav vsega opravljenega dela, vendar mimo nekaterih bistvenih reči ne morem. Skupni cilj vseh prizadevanj je dvigniti življenjsko kakovost podeželju in mestu. V ustvarjanju podobe naše občine je pomemben prav vsak občan, zato stremimo k temu, da dobi vsak najbolj potrebno in se izogibamo načela, da dobi vsak nekaj. Prioritetna dejavnost občine je oskrba občanov z zdravo pitno vodo. Začeli smo z deli na vodovodu Lajše-Ravne, Bele Vode spodnji del in zgornji Florjan. Pripravili pa smo dokumentacijo za vodovod Pristava, Gaberke-Velunja in za center Belih Vod.

Za čimboljše povezave med kraji občine smo zgradili nov most preko Bečovnice in uredili cestniški v Metlečah, opravili sanacijo mostu pri Grebenšku v Florjanu, dela potekajo na posodobitvi ceste skozi Pohrastnik. Uresničeni projekti pa so še posodabljanje cest v Ravnah, Belih Vodah, v Šoštanju, Strmini, Zavodnjah in Gaberkah. Uresničujemo ekološki projekt kanalizacije s ciljem priključiti vse kraje na centralno čistilno napravo. Z deli smo že pričeli v Topolšici. Tam, kjer tehnično to ne bo mogoče, pa poskušamo urediti lokalno čiščenje odpadnih voda. K ekološkemu projektu spada pričetek del na toplifikaciji Lokovica - I. faza in toplovodno ogrevanje porabnikov v Metlečah, ki ga doslej niso imeli. Omeniti velja čiščenje struge reke Pake, kar je del uresničevanja projekta popolne ureditve toka Pake okoli Termoelektrarne do Pohrastnika. Zaradi dotrajanega sistema smo sofinancirali ponovno ureditev kanalizacije v Cankarjevem naselju in pridobili dokumentacijo za kanalizacijo v Gaberkah, spodnjih Ravnah, v Lajšah, Šoštanju in Lokovici. V samem Šoštanju so stekla dela na obnovi kulturnega doma, sanaciji Pustega gradu, pripravljena je projektna dokumentacija za obnovo trga Bratov Mravljakov, odprli smo novo Mestno galerijo. Pred vselitvijo je stanovanjski blok, v katerem je občina lastnik devetih stanovanj in pričeli so z gradnjo 2. faze istega bloka, kjer bo naših še 10 stanovanj. Precejšnja sredstva je zahtevala sanacija strehe na šoštanjškem vrteu in obnovitvena dela na obeh centralnih šolah, prav tako tudi vlaganja v športne objekte. Do konca leta bomo opravili še večja vzdrževalna dela na kulturnih domovih v Zavodnjah, Ravnah in Gaberkah, kjer pa smo že uredili športno igrišče.

Vsaka dejavnost posameznika ali skupine, tudi Občine, se prej ali slej realizira skozi prostor. Poudarjam, da intenzivna prizadevanja na področju prostora potekajo v utemeljevanju, da je treba na razvoj občine Šoštanj gledati z drugačnega vidika kot v

preteklosti in da je nujno, da država upošteva tudi interese naše lokalne skupnosti. Letos nam je uspelo na Ministrstvu za okolje in prostor pridobiti del sredstev za izdelavo posebnih strokovnih podlag za proučitev možnosti razvoja tistega dela območja občine Šoštanj, ki je s predlaganimi spremembami prostorskega plana predvideno, da se izloči iz pridobivalnega prostora Premogovnika. Najprej gre tu za pridobitev zemljišča, ki še pripada tovarni usnja.

Moram se dotakniti tudi tistega, o čemer je zadnje dni največ polemik. To je - ljudsko rečeno - zakon o renti. Ponovno želim poudariti, da gre za predlog zakona o renti zaradi posledic rudarjenja. Predlog ne predvideva plačila rente za nazaj. Menim, da zamere in kritike z velenjske strani niso upravičene. Res je, da je vsa Šaleška dolina v preteklosti doživljala škodo in velike spremembe, kot je tudi res, da je Velenje zraslo iz premogovnika. Škoda, ki je bila povzročena Velenju, je bila popravljena. Vsak v Šaleški dolini pa ve, da se ugrezine, posledice na objektih in izguba površin danes kažejo na območju občine Šoštanj. Nekateri govorijo in pišejo, češ da gre za politično rento. Problem rente ali odškodnine je tako resna zadeva, in s sodelavci sem predlog zakona pripravil tako dolgo -, da je to žalostno in nemoralno zlorabljeni v politične namene. Govoriti o izgubi delovnih mest in zapiranju premogovnika ni resno, saj ta predlog ne more ogroziti pridobivanja premoga. Jasno sem že povedal, da temu ni tako, a je bilo to žal preslišano. Povedal sem že, da vem, da bo predlog pred sprejetjem doživel še vrsto sprememb. Obravnavan bo v delovnih telesih parlamenta, kamor bodo seveda posredovani še dodatni argumenti in podatki. Tako se bomo vsaj začeli pogovarjati o pravni ureditvi tega vprašanja in o tem, da tudi država mora razmišljati o energetiki tja do leta 2025. Premogovnik Velenje je o takih rešitvah začel razmišljati že pred desetimi leti in jih tudi uspešno izvajal. S Premogovnikom tudi dobro sodelujemo in nam vedno pomaga pri določenih projektih, tudi sanacijskih, ki jim jih predstavimo. Država pa je dolžna urediti vprašanje odškodnine po pravni poti, ne pa, da je ta odvisna od dobre volje, kot je to sedaj. Nenazadnje, menim, da ni pomembno, ali je naša občina velika ali majhna, nikoli ne smemo v ničemer pod povprečje. Vso pozornost moramo nameniti vsem oblikam izobraževanja. Le izobraženi bodo kos spremembam, ki jih narekuje tržno gospodarstvo in evropske povezave. Želim si, da bi imeli osnovnošolci možnost nadaljevati šolanje na srednji stopnji pri nas.

Razlikujemo se med seboj po starosti in nazorih, okusih in navadah, povezuje pa nas močno dejstvo, da živimo v isti občini, zato si želim, da bi prav tu vsak našel kotiček za ta nemirni, drveči čas vsakdanjosti, za lepoto, ki naj nas napolni z nečim, kar se v hitenju enoličnosti utegne izgubiti v nostalgичen spomin. Zahvaljujem se za vse, kar smo skupaj storili dobrega. S tega mesta pa želim posebno zahvalo nameniti še članom odbora, ki so pripravljali prireditve ob letošnjem praznovanju in vsem, ki so sodelovali na prireditvah in vložili veliko truda v to, da v septembru vso občino in njene prebivalce preveva praznično razpoloženje.

Bogdan Menih, dr. med.
župan Občine Šoštanj

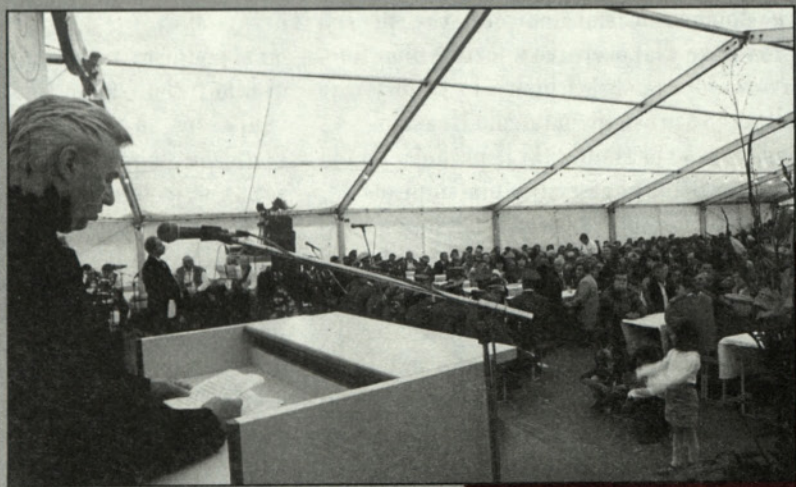

Foto: P. Marinšek

večja vzdrževalna dela na kulturnih domovih v Zavodnjah, Ravnah in Gaberkah, kjer pa smo že uredili športno igrišče. Vsaka dejavnost posameznika ali skupine, tudi Občine, se prej ali slej realizira skozi prostor. Poudarjam, da intenzivna prizadevanja na področju prostora potekajo v utemeljevanju, da je treba na razvoj občine Šoštanj gledati z drugačnega vidika kot v

Na osrednji proslavi je bil šotor premajhen za vse obiskovalce

V soboto, 26. septembra, se je po povorki po ulicah Šoštanja, v kateri so sodelovali predstavniki najrazličnejših društev in organizacij iz krajev naše občine, številno občinstvo prestavilo v prireditveni šotor in z zanimanjem spremljalo osrednjo proslavo. V navdušujočem programu so sodelovali Pihalni orkester Zarja, mažoretke, združeni šolski zbori, MePZ Svoboda, Irena Polko, Petra Radoja, Robert Goličnik s svojim klubom frajtonerjev in člani Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Program sta povezovala Strašna Jožeta. Po končanem uradnem delu se je po noč nadaljevalo prijetno druženje.

Orgelski koncert

Na številnih prireditvah, ki so se v septembru odvijale v Šoštanju, so obiskovalci lahko zadovoljili različne okuse. Poznavalci glasbe in ljubitelji klasike so svojo željo po kakovostnejših glasbenih dogodkih potešili na izjemnem orgelskem koncertu, ki ga je v petek, 25. septembra, v cerkvi Sv. Mihaela v Skornem izvedla mlada organistka Barbara Sešek. Zaigrala je del programa, ki ga pripravlja za diplomski koncert.

Svečana seja

Mesec september je potekal v znamenju 650 letnice pridobitve trških pravic Šoštanja in občinskega praznika. Vse skupaj smo zaključili prav na večer samega praznika - 30. septembra s slavnostno sejo sveta občine, ki je bila v prostorih, kjer vse leto zasedajo naši svetniki. Kot je ob praznikih navada, sta podpredsednik sveta g. Boris Gomboc in župan dr. Bogdan Menih v svojih govorih ocenila delo sveta oziroma občinske uprave v letu, ki je minilo od preteklega praznika. S svojimi glasovi pa so večer popestrili pevci okteta TEŠ.

Pomembni šoštanjčani in arheološke izkopanine v Mestni galeriji

V okviru praznika sta bili v šoštanski Mestni galeriji na ogled dve razstavi izjemnega pomena. V prvi je dipl. arheologinja Danijela Brišnik predstavila izkopanine, ki jih je odkrila pri arheoloških izkopavanjih na gradu Šoštanj od maja do junija letos. Poudariti velja, da je to prva tovrstna razstava pri nas in, kot je dejala avtorica, upajmo, da tudi ne zadnja. V drugi razstavi je prof. Tone Ravnikar predstavil po njegovem mnenju dvanajst najbolj zanimivih osebnosti, ki so krojile zgodovino Šoštanja. Obe razstavi spremljata lični zloženci, ki so ju pripravili v studiu Marinšek & Marinšek. V kulturnem programu ob otvoritvi razstav sta v duetu flaut nastopili Tadeja Kolar in Mojca Andreje.

Pri Basistu so se predstavile tudi Gaberke

V okviru prireditev praznika občine Šoštanj so se v četrtek, 24. septembra, številnim zbranim domačinom in prijateljem, predstavili krajanje Gaberk s krajšim kulturno zabavnim programom.

Ubrane domače viže so zaigrali Ludvik Krenker in njegov sin, Peter Jan, Bogdan Kristavčnik in Igor Kotnik. Del rokodelskih spretnosti, ki imajo bogato tradicijo, sta predstavila Franc Meh z rezljanjem v premogovno ploščo in Krenkerjeva mama s prejo. Humorno plat iz nekdanjega življenja furmanov ob Velunji sta v skeču uprizorila Franc Štehar in Branko Špital. Svoje pesmi, ki jih je navdihnili domače okolje sta občuteno prebrala Rozika čas in Peter Rezman. Stane Podjavoršek je zbranim prebral

kroniko Gaberk avtorja Ludvika Skaze, vse navzoče pa je v prijateljskem nagovoru pozdravil predsednik turistično kulturnega društva Kulturnika Gaberke, Drago Rezman.

UO TKD Kulturnica Gaberke

B R E Z R O K A V I C

Ček, ček, ček...

Ima se bliža. Pred enim mesecem je vrhove okrog naše doline nepričakovano pobelil sneg. Potem smo spet imeli malo lepega vremena pa dežja in še kaj vmes. Tako kot vreme se menda spreminja tudi volja ljudi. Po radiu sicer vsak dan povedo ob vremenski napovedi tudi to, kako bo vreme vplivalo na počutje ljudi. Za voljo je pa verjetno tako, da je lepo vreme povod za dobro voljo in dež za slabo voljo.

Občinski praznik je minil, svet ni podelil razpisanih priznanj in nagrad. Kandidati so bili predlagani, komisija za izbiro pa nesklepčna. Eni se vsekoli trudijo, da bi občinske nagrade in priznanja izgubile smisel. Predlani je bil problem predlog za častnega občana, lani je svet sprejel sklep, da se ustanovi namesto teh priznanj in nagrad poseben t.i. sklad, ki pa ga še zdaj ni. No letos pa so podobno misleči spet zbombardirali priznanja in nagrade, ker komisija preprosto zaradi nesklepčnosti (dvakrat so manjkali isti) ni mogla izbrati iz predlaganih kandidatov. Pa so med njimi prav gotovo vsi zaslužili vsaj javno priznanje za njihovo delo. Tudi na samo svečano sejo sveta so ljudi vabili po ne vem kakšnem ključu, ker smo nekateri, ki smo v preteklih letih dobili vabila, letos preprosto izpadli iz seznama. Ali je to nespretnost podpredsednika sveta ali pa so to mogoče že predvolilni varčevalni ukrepi.

Pa bolj ko se približujejo volitve, več je obljub, in če bo samo pol obljubljenega tudi opravljeno, bomo imeli usta raztegnjena od dobre volje do ušes. V nekaj dneh bodo znani vsi, ki upajo, da jih bomo na volitvah izvolili za župana. Aktualni župan s svojimi sodelavci se trudi v kratkem času postoriti čimveč. Tam nekaj metrov asfalta, pa spet drugje malo, pa nekje ureditev kakšnega drugega problema. To je najboljša volilna kampanja, plačajo jo pa tisti, ki polnijo občinski proračun in to smo menda mi

davkoplačevalci. Hja, davkoplačevalci smo res prave ovce, ki nas prepričajo, kako je za nas vse vedno najbolje. Tako je tudi s starši, ki imamo šoloobvezne otroke. Saj ste že slišali za šolo v naravi. Stališča staršev glede takšne šole so različna. Pa bolj ko človek razmišlja, do bolj čudnih zaključkov pride. V učnem programu je šola v naravi. Otrokom to v šoli lepo servirajo. Nastanitev otrok je vedno izven sezone v praznih turističnih kapacitetah. Turistični centri imajo v mrtvi sezoni bistveno nižje cene in posebne tedenske ponudbe celo za posameznike. Cena takšne šole v naravi je dražja kot pa prej omenjeni aranžmaji. Gre za velike skupine in morajo biti cene dodatno bistveno nižje. Tudi obroki hrane so verjetno manjši - cenejši, kot pa za odrasle. To znižuje ceno. Kaj pa jo dvigne? Učitelji verjetno niso v službi samo toliko ur, kot je njihova tedenska obveznost, ampak pridejo na tak način do kakšnega dodatnega tolarja. A se temu reče dnevnice pa nadure? Od takih stvari pa seveda vedno največ (razliko) kasirajo organizatorji. Da pa starši ne dvignejo glasu okrog cene, se plačilo zvito izvrši v obrokih preko celega šolskega leta. In bog ne da, da otroku rečeš, da bo ostal v šoli pri pouku, kar mu šola dobrodošno omogoči, ker je šola v naravi neobvezna. Takoj je tvoj otrok nekaj posebnega. Rad bi pa vedel, kaj se otroci v takšni šoli strašno posebnega naučijo. Eni se bodo baje šli nekaj podobnega kot Robinzone na jadranskem otoku Susku. Kakšen pa je otok Susak, je bolje prebrati v kakšnem leksikonu. Lani so otroci neke šole v naravi govorili celo to, da so učitelji jedli popolnoma drugačno hrano, seveda boljše in dražje, kot pa otroci. No, pa to so že prave čevke.

Pa brez zamere!

Tudi tokrat sem vam čekal

PeTur

Zakaj tako ob Tednu športa?

V Šoštanju je septembra potekal Teden športa v počastitev občinskega praznika in 650 letnice trških pravic. Teden športa je zelo odmevna rekreativna akcija, saj je udeležencev vedno več, tako mladih kot starejših. Vprašanje pa je, če bo v prihodnje udeležba še takšna, kajti dogajajo se nekatere nepravilnosti, ki niso v prid našemu Šoštanju in tej akciji. Najprej naj navedemo neusklaženost zloženke, ki smo jo dobili na dom s plakatom, ki je visel v Šoštanju in okolici. Vsi vemo, da potekajo priprave na tak dogodek eno leto in da se časovni termini lahko uskladijo in poenotijo. Naslednja stvar, ki ni prav nič vzpodbudna za motiviranje ljudi, ki so sodelovali v akciji Teden športa, je delitev majic z grbom občine Šoštanj. Bil sem udeleženec Cooperjevega testa, ki je bil v začetku tedna. Po njem sva s sotekačem vprašala organizatorja, kako je z majicami in kdo jih lahko dobi. Odgovor je bil, da so še v tisku in

da je bilo tako za te zadeve namenjenih premalo sredstev. V začetnih letih Tedna športa v Šoštanju je vsak udeleženec dobil majico brez problema.

V okviru akcije sem sodeloval tudi pri rekreativnem kolesarjenju, kjer prav tako ni pomembna zmaga, ampak sodelovanje. Po 25 km smo prispeli na cilj in zopet se je pričelo podeljevanje majic. Nič ne rečem za nagrade, ki jih je prejelo prvih deset. Toda kasneje so se delale krivice in razlikovanja. Proti koncu etape se je v cilj pripeljal občinski svetnik z ženo in dobil majico. Pripeljala se je mlada družina in vsi so dobili majice. Poleg mene je to opazovalo nekaj kolesarjev, med njimi tudi šolarček; s solzami v očeh. Majica je šla mimo njega.

Kaj dodati? V bodoče naj bo startnina za vse in nagrade za vse. Tako prakticira večina organizatorjev tovrstnih prireditev.

MIC

Varujmo mir sveta

V deževnem popoldnevu 8. oktobra so se (žal predvsem starejši) krajanje Šoštanja zbrali ob spomeniku talcev. Med drugo svetovno vojno je bil prav na ta dan, Šoštanj prvo osvobodeno mesto

v Evropi, pa čeprav samo za dve uri. Ti uri sta bili usodni za mnogo naših krajanov, zato v spomin na te dogodke Šoštanj praznuje krajevni praznik. O njegovem pomenu sta spregovorila predsednik KS Šoštanj g. Matjaž Cesar in predsednik zveze borcev Šoštanja g. Maks Medved. K spomeniku talcev in spomeniku plamenica so v spomin na žrtve predstavniki zveze borcev in krajevne službe Šoštanj položili cvetje. Učenci OŠ Bibe Roeca so nas v svojem recitalu opozorili: *Varujmo mir sveta! Varujmo sonce v otroških očeh! Ker mi smo žito, ki*

šele kali, ker mi smo jutrišnji dan.

Ne sovraštvo, ne nestrpnost, ne revanšizem, le prijazna beseda in topel stisk dlani naj bosta veriga v našo bodočnost.

kd

Foto: U. M.

ZELENE POVRŠINE V ŠOŠTANJU

V dosedanjih člankih sem najprej predstavila krajinsko arhitekturo in njena področja dela, opisovala sem probleme pridobivanja premoga v krajini, veliko člankov sem namenila splošnemu razmišljanju o zelenih površinah v mestu, zadnji članki so predstavljali, kako lahko drevesa kot najbolj mogočne rastline opazujemo na različne načine: njihovo obliko, celotno podobo, posamezne liste itd. Urednica želja pa je bila, da bi pisala tudi o zelenih površinah v Šoštanju. Žal se z analizo sistema zelenih površin mesta Šoštanj pri svojem delu še nisem celovito ukvarjala. Če bom želela te želje uresničiti, se bom morala problema lotiti nekoliko drugače: današnji članek bom posvetila uvodnemu razmišljanju o Šoštanju in njegovih zelenih površinah na dva načina: poljudno, kako sem mesto doživljala kot otrok (četudi zveni nekoliko neprofesionalno, se mi vseeno zdi prav, saj smo vsi ljudje z občutki in naša doživljanja stvari in prostorov v preteklosti gradijo našo celoto... jaz sem v šoštanski vrtec rada zahajala!) ter s povzetkom rešitve drugo nagrajene skupine Sotočja (Zavod za urbanizem Velenje), kjer sem bila nosilec naloge in kjer sem se morda prvič soočila s tem problemom, vendar tudi tu skozi neko, že oblikovano rešitev. Potem ko bom vsak mesec izbrala v mestu nekaj, kar bo pritegnilo mojo pozornost, bom po daljšem obdobju poskušala stvari sistematizirati in urediti. Pri tem bi želela, da bi vi, dragi bralci, sodelovali. Moj namen ni, da bi si preko časopisa dopisovali, zato ne mislim odgovarjati na vprašanja. Želim morda samo, da me opozorite na tiste stvari, ki se vam zdijo pomembne ali zanimive, jaz pa bom poskušala o njih razmišljati.

Šoštanj, šoštanski vrtec in moje otroštvo:

"Kot otrok sem zahajala v šoštanski vrtec in skozi njega doživljala Šoštanj kot zeleno mesto, saj je bil vrh okoli vrta, kjer smo jedli in se igrali pod drevesi, zelo zanimiv. Zdi se mi, da smo vsak dan zahajali na sprehod na Gorice ali k vili Široko ali proti Lajšam, nabirali cvetje, ogledovali zelenje. Spomnim se spreminjajoče se ceste skozi Družmirje, pogreba na danes že davno izginulem pokopališču. Hkrati pa tudi mrzlih zimskih juter in sivine mesta. Še danes se mi zdi da je ta razlika velika: zeleni rob mesta, pravo podeželje in izrazita sivina jedra mesta. Malo dreves ali nekaj dreves v pesku ali asfaltu, predvsem pa malo zelenih površin v mestu. Paka v globokem koritu, tako siva in umazana ter hkrati nedotakljiva in nedostopna."

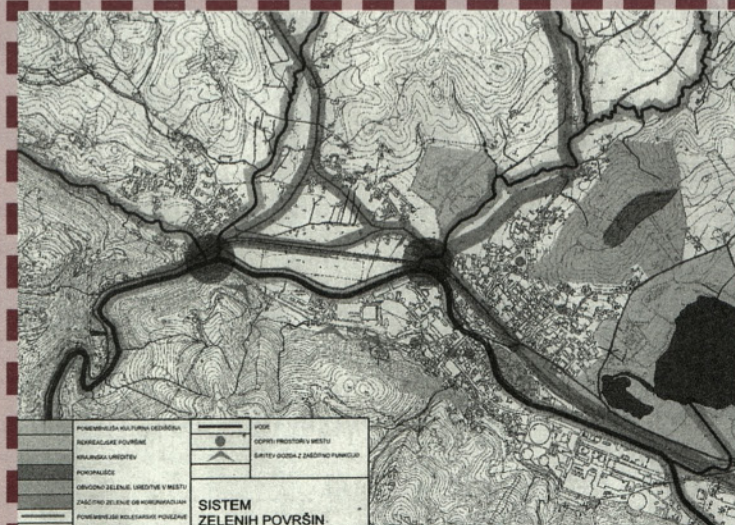
Rekreacija ter zelene in druge odprte površine vključno z vodnogospodarskimi ureditvami (delen opis natečajne rešitve Sotočja), začetek citata:

"Sistem zelenih površin smo zasnovali tako, da z njim povezujemo poseljena območja. V celoti varujemo gozdno obrobje na jugu, zelo ohranjene obvodne prostore manjših vodotokov, sonaravno uredimo obvodni prostor Pake in sotočij ter ohranimo kvalitetne zelene, gričevnate, zaobljene zajede v dolino na severnem obrobju, saj ji vse to daje posebno kvaliteto, če odmislimo degradacije, ki jih je možno preoblikovati ali popraviti.

Vse rekreacijske površine so zasnovane kot zelene površine: rekreacijsko območje ob vili Široko in območje okoli jezera. Pri urejanju cestnega omrežja smo si zamislili ob vseh cestah in ulicah urediti pločnike in kolesarske steze, kot zelene površine pa zasnovati rekreacijske kolesarske poti in poti za pešce v smeri proti Topolšici, Velenju, Črni in Gaberkam ter v smeri proti Mozirju. Na celotnem območju Pake smo zasnovali ob vodi posebne poti, ki so lahko namenjene pešcem in kolesarjem.

V sistem zelenih ali drugih površin smo vključili vse zanimive objekte ali površine in območja kulturne dediščine: vilo Široko, Pusti grad in graščino ter Miklavčev travnik kot zanimivi jaso sredi gozda vrh Goric. Pomemben zelen element pa predstavlja tudi pokopališče, ki smo ga predvideli na gričevnatem obrobju Goric, na tisti strani, ki se na vrhu že preveša stran od mesta. Dostop do območja je z določenimi posegi možen s ceste, ki poteka po severnem robu jezera. Razmišljanje o potrebnosti pokopališča je povezano s povečevanjem poseljenosti območja. Kot pomembne zelene površine bodo izstopile tudi vse prometnice in vsi zeleni obroči okoli industrije ter vse rekreacijsko povezovalne poti. Kot zaščitno zelenje se naj na južnem robu industrijske zaslove gozd zarašča do objektov.

Pomemben element so tudi obstoječe in nove odprte površine znotraj mesta. Nekatere si zamisljamo kot zelene površine: območje kopaljšča, kulturnega in zdravstvenega doma, hotela, majhnih zametkov parka ter možne ureditve ob Paki na območju usnjarne. Prav na tem območju je možno oblikovati tudi manjše trge, tako navznoter, torej znotraj območja tovarniškega kompleksa kot tudi navzven - povezava preko reke, ki bi center povezala s sedanjim tovarniškim dvoriščem. Nov značaj dobi tudi prostor pred hotelom: cesta proti severu je v tem delu ukinjena, možen je prehod preko tirov samo za pešce in kolesarje, avtobusna postaja se prestavi, objekt se poruši in nastane zanimiv trg, ki ga je potrebno urediti. Znotraj

Sistem zelenih površin v natečajni rešitvi Sotočja (računalniška obdelava Miran Šander, absolvent krajinske arhitekture)

območja je tudi več obstoječih trgov, ki jih potrebno smiselno urediti.

Znotraj mesta predvidevamo ureditve, ki bi približale reko mestu in bi bile tudi v oblikovalskem smislu dovršene. Takšne ureditve so možne na celotnem poteku reke skozi mesto. Na celotnem območju Pake pa smo zasnovali ob vodi poti, ki so lahko namenjene pešcem in kolesarjem ter so hkrati rekreativne, turistične in povezovalne.", konec citata.

Saša Piano, dipl. ing. kr. arh.

PUP

Nedavno tega je v okviru moje službe nanese, da sem moral "novopečenemu" arhitektu dopovedovati, da njegovo "arhitekturno delo" (načrt za hišo) ni usklajeno z določbami PROSTORSKO UREDITVENIH POGOJEV. Le-ta je po vztrajnem prepričevanju odvrnil, da bo odšel na PUP in se bo o tem, kar sem mu razlagal, pričel kar sam. Šele po krajšem premisleku sem ugotovil, da je mladi arhitekt imel v mislih PODJETJE ZA UREJANJE PROSTORA, ki se v glavnem ukvarja z urejanjem javnih površin in odvozom naših smeti.

Mladi arhitekt torej ni razločil med "smetarji" in prostorskim izvedbenim aktom, ki določa merila in pogoje za poseganje v prostor. Kratica je v obeh primerih res enaka (PUP), vendar to ne sme biti zadosten razlog za nerodno pomoto. Z opisano pomoto se po moje razkriva globlji problem razumevanja SISTEMA urejanja prostora. Ko brskam po spominu na svoje študijske dni, se ne spominim, da bi nas, kot bodoče arhitekta, sploh resno pripravljali na zapleteno zakonodajo, ki določa pogoje za arhitekturno in urbanistično oblikovanje nekega posega v prostor, čeprav so PROSTORSKO UREDITVENI POGOJI namenjeni predvsem projektantom, ki snujejo nove objekte.

Glede na dejstvo, da je PUP tudi javno objavljen akt (v Uradnem listu RS ali Občine Šoštanj) in da je v PUP-u določeno, kje, kaj in kako se lahko gradi ali drugače spreminja prostor, se z vsebino PUP-a splošno seznaniti tudi vsem tistim "nestrokovnjakom", ki so lastniki nepremičnin. Večina občinskega prostora je namreč "pokrita" prav z različnimi PUP-i (kar devet jih je). Glavna razlika med PUP-i in ostalimi prostorsko izvedbenimi akti, kot je zazidalni ali ureditveni načrt, je v tem, da PUP nima GRAFIČNIH PRILOG (načrtov), kjer bi našli narisane objekte bodočih gradenj. Vse je zapisano v dokaj "dolgočasnih" členih odloka. Grafično so prikazane le meje obravnavanih območij, za katere veljajo enaki pogoji (morfološke enote). Če torej ugotovimo, v katero MORFOLOŠKO ENOTO spada naše zemljišče, lahko v odloku sami preberemo, kaj lahko gradimo, kako je potrebno izdelati projekte in katera soglasja potrebujemo, da bomo nato dobili ustrezno dovoljenje in pričeli z gradnjo.

Javne razgrnitve in razprave so lahko tudi družabna srečanja

Urejanje prostora s PUP-i je bila pravzaprav novost zadnjega, še vedno veljavnega Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, saj se PUP-i izdelujejo šele po letu 1984. Starejši občani se bolj spominjajo URBANISTIČNIH REDOV na osnovi Zakona o urbanističnem planiranju iz leta 1967, ki so v bistvu predhodniki današnjih PUP-ov. Prvi PUP-i, ki so bili izdelani za naš prostor, so bili sprejeti leta 1988, torej le desetletje nazaj. Tu gre iskati razloge, da PUP med ljudmi še ni tako domač in razumljiv, kot naprimer ZAZIDALNI NAČRT, ter da ga slabo poznajo tako projektanti kot občinski svetniki.

Šoštanjski svetniki do danes žal še niso obravnavali ali sprejeli novega PUP-a (vsi so bili sprejeti še v bivši občini Velenje). Sprejeli so le tri manjše popravke (spremembe in dopolnitve) dveh obstoječih PUP-ov na območju KS Šoštanj. Na eni izmed prihodnjih sej občinskega sveta naj bi še "stari" svetniki sprejeli PROGRAM priprave sprememb in dopolnitev večine PUP-ov, med katerimi bo predvideni PUP za naselje Pohrastnik pravzaprav prvi pravi PUP v naši, zdaj že štiri leta stari, občini.

Dokončen sprejem omenjenih PUP-ov je vezan na predhodno spremembo PLANA, o katerem prav zdaj potekajo intenzivna pogajanja z ministrstvom za gospodarstvo. (Jama Šoštanj DA ali NE). S PUP-i se torej sedanjim svetnikom ne bo potrebno ukvarjati. Bo pa to ena izmed pomembnih nalog na novo izvoljenih SVETNIKOV. Obravnava in oblikovanje odlokov novih PUP-ov tako predstavlja priložnost, da se poleg svetnikov tudi zainteresirani občani, preko javnih razgrnitev in razprav, seznanijo z vsebino PUP-a, ki bo v prihodnje krojil prostorsko politiko prostora, kjer živimo. Prvi boste tako priložnost imeli prebivalci naselja Pohrastnik. Izkoristite jo.

Edi VUČINA

ŠOLSKE maničke

DAN ODPRTIH VRAT NA OŠ BIBE ROECKA

Pred mesecem in pol smo na OŠ Bibe Röcka začeli novo šolsko leto optimistično, polni lepih spominov na pretekle dosegke naših učencev, pa vseeno malce zaskrbljeni, če bomo v tem šolskem letu uspeli uresničiti vse ideje, ki so se med poletjem porodile v naših glavah in s katerimi smo želeli popestriti šolsko leto 1998/99 ter ga narediti še bolj zanimivega in prijaznega za naše učence. Kadar uresničimo vsem dobro znan stavek - VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE, nam prav gotovo uspe. Dobro organizirano kolektivno delo, ki mu "primešamo" kanček dobre volje, navadno obrodi bogate sadove.

Tako je bilo na naši šoli tudi v sredo, 14. oktobra, ko smo se odločili na široko odpreti šolska vrata tudi staršem naših šolarjev in jih povabiti v našo družbo. Pred vhodom v "hišo modrosti", na katero imajo tudi starši različne spomine, smo jih skušali razvedriti z veselo pesmijo naših harmonikarjev, s pečenim kostanjem ter sladkim jabolčnikom. Da so starši bolj sproščeni in vedri kot takrat, ko pridejo v šolo poizvedovat o uspehu svojih otrok, je bilo vidno z njihovih zadovoljnih obrazov in že to je poplačalo naš trud pri večdnevni pripravi na ta dan.

Maskote našega dneva odprtih vrat, tri z jesenskimi plodovi bogato obdarjene "tetke Jeseni", so starše

popeljale po učilnicah, ki so se takrat spremenile v prave ustvarjalne delavnice, kjer so se ravno tako kot v naravi dogajale prave "čarovnije čarovnij".

Tema našega ustvarjanja je bila jesen. Ta letni čas nam nudi številne naravne materiale, ki smo jih mentorji delavnic s pridom izkoristili. Počeli smo toliko različnih, predvsem pa zanimivih stvari, da vsega niti ne moremo naštet - na vrstico smo nizali semenke, izdelovali smo strašila, izrezovali buče, oblikovali izdelke iz koruze, koruznih stebel, listja, poljskih pridelkov..., iz žice oblikovali drevesa, slikali na svilo, delali stenske slike iz naravnih materialov, izdelovali ikebane z Metko Nahtigal, kreativno ustvarjali jesenske pripovedi, pisali pesmi v angleščini, oblikovali pladnje in nanje slikali motive jesenskih pridelkov, predstavljali slovenske kraje z aktivnim turizmom v tem letnem času, preučevali življenje v vodi, izdelovali razne okraske, ptičje krmilnice, pekli pecivo, kostanj, pletli košare z gospodom Kumrom in Klavžem, bili ustvarjalni za računalniki, aktivni na športnem področju... Na koncu smo bili zadovoljni vsi in spoznali, da se je vredno potruditi, že zaradi otrok in njihovih staršev, ki so zadovoljni zapuščali šolo.

KAJ MENIJO UČENCI O TAKŠNI OBLIKI POUKA?

Super! Enostavno - super!!! Dan odprtih vrat je odlična stvar. Sama sem bila v skupini, ki je v avli šole skrbela za SKRINJICO VTISOV. Na nek način me je bilo malce strah, mogoče sram, saj sem morala sprejemati in pravilno napotiti starše po šoli, a je trema ob njihovi prijaznosti hitro izgnila. Na koncu so se vračali k naši skrinjici, vsem je bil takšen pouk všeč, zadovoljni pa smo bili tudi mi, saj so se v skrinjici zbirale same pohvale ter dobre želje za prihodnja srečanja. Zame je bil ta dan zelo dobro organiziran, upam, da bo tudi drugo leto tako.

Barbara, 7.c

Bilo mi je všeč, zelo všeč. Bila sem ena izmed treh maskot šole, predstavljala sem "tetko Jesen". Hodila sem po šoli, po delavnicah, veselila sem se skupaj z otroki in starši. Na sebi sem imela oblačilo, pošito z jesenskimi listjem, na glavi slamnik. Učenci so se pri ustvarjanju na temo jesen neznansko zabavali. Bilo je res pravo doživetje!

Petra, 7.c

Na dnevu odprtih vrat sem bila v slovenski delavnici. Najprej smo uredili učilnico in se pripravili na prihod staršev. Na tabli smo imeli dva velika lista, na katerih smo kreativno ustvarjali jesenske pripovedi. Na dnevu odprtih vrat je bilo lepo in zabavno. Na koncu smo se posladkali še s kostanjem, ki so ga sošolci pekli pred telovadnico.

Vanja, 7.b

Na dnevu odprtih vrat sem sodelovala v tehnični delavnici, kjer smo izdelovali ptičje krmilnice. Delo je bilo zanimivo - risanje, žaganje, brušenje, lepljenje, lakiranje..., končni izdelki so bili čudoviti, namenili pa jih bomo ptičkom v okolici šole.

Tina, 7.c

Sodeloval sem v angleški delavnici, kjer smo delali po skupinah. Delo je bilo zanimivo, potekalo je v angleškem jeziku - delali smo intervjuje, pisali pesmice, izrezovali strašila ter v angleščini poimenovali najpogostejše pridelke. Ustvarjali smo tudi miselne vzorce. Po mizah smo razstavili številne jesenske dobrote, ki so kasneje končale v naših želodčkih.

Silvo, 7.b

Na dnevu odprtih vrat sem ustvarjala v slovenski delavnici. Najprej smo se lotili lepševanja učilnice z jesensko pobarvanimi listjem z različnimi drugimi jesenskimi pridelki. Nato smo odšli na malico, ki nam je po temeljitem krašenju zelo teknila. Končal se je odmor in z njim so začeli prihajati tudi radovedni starši. Videli so 8 učenk, ki se mučijo s kreativnim pisanjem basni in zgodbic. A bilo je kar zabavno. Zabavali smo se s povezovanjem različnih stavkov in besed. Tako se je končala sreda in z njo tudi letošnji dan odprtih vrat.

Gabrijela, 7.c

Na ta dan sem bila v skupini, ki je prikazala delo v šolski knjižnici. Vpisovali smo knjige, jih na novo ovijali, lepili nanje nalepke... Starši so prihajali v velikem številu, všeč jim je bila lepo urejena knjižnica. Da bi bilo naše delo še bolj zanimivo, smo zraven poslušali različne jesenske pesmi, ki so bile posnete na kaseti. Te so nam pričarale pravo jesensko vzdušje. Imeli smo se zelo lepo in kadar je lepo, čas prehitro mine.

Jasmina, 7.c

NAR O Č I L N I C A

NAROČAM MESEČNIK LIST OBČINE ŠOŠTANJ

IME _____ PRIIMEK _____

NASLOV _____

LETNA NAROČNINA 1000 SIT

Izdaja: OBČINA ŠOŠTANJ • Naslov: Trg svobode 12, p.p. 4, 3325 Šoštanj • tel.: (063) 40-310 • Odgovorna urednica: URŠULA MENIH • Uredništvo: JOŽICA ANDREJC, IDA JELENKO, PETER RADOJA, PETER TURINEK, EDI VUČINA, BRANKO VALIČ • Oblikovanje: MARKO MARINŠEK • Lektoriranje: URŠULA MENIH • Tisk: TISKARNA VELENJE d. d.
Po mnenju Urada vlade RS za informiranje št.: 4/3-12-177/94-23/36 spada List občine Šoštanj med proizvode iz 13. točke tarife številke 3 prometnega davka.

Tiskano na recikliranem papirju